

Årsrapport 2016

CVR-nr. 17 91 28 28

**SPAREKASSEN
KRONJYLLAND**

der hvor du er

Oplysninger om Sparekassen Kronjylland

Selskabet

Sparekassen Kronjylland
Tronholmen 1
8960 Randers SØ

Telefon 89 12 24 00
Hjemmeside sparkron.dk
E-mail sparkron@sparkron.dk

CVR-nr. 17 91 28 28

Bestyrelse

Fhv. direktør Jørgen B. Nielsen
Cand. jur., lektor Anne Lind Glerup
Byrådsmedlem, ejendomsmægler, MDE Anders Buhl-Christensen
Fhv. statsautoriseret revisor Peter H. Christensen
Kommunikationsmedarbejder, fællestillidsmand Jens Frovin Stampe Dahl
Direktør Hans-Jørgen Olsen
Civiløkonom, fhv. bankdirektør Per Munkholm Poulsen
Chefjurist Ole Møller Sørensen
Investeringsrådgiver Jakob Thorgaard

Direktion

Administrerende direktør Klaus Skjødt

Revisionsudvalg

Peter H. Christensen, formand
Anne Lind Glerup
Hans-Jørgen Olsen

Uafhængig revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Platanvej 4
7400 Herning

Intern revision

Revisionschef Torben Holste

Repræsentantskabet

Direktør Claus Andersen, Assentoft
Fhv. lærer Jens Seifert Baier Andersen, Randers
Adm. direktør Søren Kjeldsen Andersen, Skanderborg
Salgschef Bo Berger, Hammel
Revisor Lene Bjørklund, Kjellerup
Projektleder Alfred Bjørnholt, Randers
Direktør Torben Boldsen, Randers
Overlæge Ole Brink, Risskov
Byrådsmedlem, ejendomsmægler, MDE Anders Buhl-Christensen, Linde
Konsulent True de Choen, Randers
Lønbogholder Lone Maarup Christensen, Randers
Gårdejer Claus Clausen, Vroue
Direktør Jan Dahl, Randers
Tømrermester Lars Kær Damgaard, Randers
Planlægger Tina Egelund, Randers
Advokat Mogens Freinsilber, Randers
Souschef Jesper Gade, Øster Tørslev
El-installatør Anders Gammelgaard, Voldum
Cand. jur., lektor Anne Lind Gleerup, Allingåbro
Skorstensfejermester Henrik Hjorth-Jensen, Assentoft
Læge Lars Hougaard-Enevoldsen, Randers
PR- og pressekonsulent Claus Blem Jensen, Risskov
Psykolog Tina R. Kilburn, Aarhus
El-ingeniør, specialkonsulent Benny Knudsen, Lindbjerg
Tømrermester Fritz Chr. Norup Kristensen, Spentrup
Turismekonsulent Britta Leth, Viborg
Fhv. lærer Vagn Liltorp, Fårup
Kroejer Brian Ø. Madsen, Vorbasse
Ejendomsmægler Tom Aalund Madsen, Mariager
Redaktionssekretær Niels Bo Mandrup, Øster Tørslev
Udviklings- og souschef Christian Gjandrup Møller, Stevnstrup
Landmand Niels Morten Østergård Nielsen, Billum
Direktør Gitte Nørgaard, Randers
Direktør Hans-Jørgen Olsen, Silkeborg
Revisor Mark Pring, Randers
VVS-installatør Michael Sauer, Mariager
Områdeleder Bjørn Dahl Lanther Sørensen, Voldum
Tømrermester Svend Erik Sørensen, Tillerup
Direktør Søren Sørensen, Randers
Projektmanager Erik Therkelsen, Hovborg
Benzinforhandler Henrik Thoft, Assentoft
Sundhedskonsulent Lone Vingé, Dråby
Ejendomsmægler Kim Vittrup, Randers
Gårdejer Anders Chr. Wegger, Bjergby
Bedemand Per Wraa, Randers

Oplysninger om Sparekassen Kronjylland	2
Repræsentantskabet	3
Ledespåtegning	7
Revisionspåtegninger	9
Ledelsesberetning.....	14
Resultatopgørelse	29
Balance	30
Egenkapitalopgørelse.....	32
Kapitalopgørelse.....	34
Noteoversigt	35
Noter	36
Sparekassens afdelinger	86

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Sparekassen Kronjylland og koncernen.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed og Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens og koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af Sparekassens og koncernens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen henholdsvis koncernen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Randers, den 1. marts 2017

Klaus Skjødt
Administrerende direktør

Bestyrelse

Jørgen B. Nielsen
Formand

Anne Lind Gleerup
Næstformand

Anders Buhl-Christensen

Peter H. Christensen

Jens Frovin Stampe Dahl
Medarbejdervalgt

Hans-Jørgen Olsen

Per Munkholm Poulsen

Ole Møller Sørensen
Medarbejdervalgt

Jakob Thorgaard
Medarbejdervalgt

Revisionspåtegninger

Intern revisions revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Kronjylland

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Kronjylland giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Kronjylland for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Randers, den 1. marts 2017

Torben Holste
revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Kronjylland

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Kronjyllands koncernregnskab og årsregnskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen og Sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2016. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Nedskrivning på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, der forventes at være på udlån pr. balancedatoen på baggrund af indtrufne begivenheder.

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Vi gennemgik og vurderede de af Sparekassen tilrettelagte forretningsgange, herunder kreditafdelingens og ledelsens involvering, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og nedskrivninger beregnes i overens-

Nedskrivninger af Sparekassens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, der er udarbejdet af brancheorganisationen Lokale Pengeinstitutter.

Som følge af de fortsatte betydelige økonomiske udfordringer i landbruget er en væsentlig del af Sparekassens nedskrivninger relateret til landbrug. Landbrugets situation medfører en forøget usikkerhed om opgørelsen af nedskrivningsbehovet indenfor udlån til landbrugssektoren.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Vores revision fokuserede på følgende områder af nedskrivninger:

- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden af registreringer af udlån med OIV, der indgår i beregningen af nedskrivninger.
- Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsesmæssige justeringer til gruppevise nedskrivninger som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger herunder effekten af markedsforhold på statusdagen, eksempelvis aktuelle prisforhold i landbruget.

Der henvises til regnskabet note 3 om beskrivelse af Sparekassens risikostyring herunder kreditrisici i afsnittet "Kreditrisiko". Der henvises endvidere til note 1 om beskrivelsen af skøn og usikkerheder vedrørende nedskrivninger på udlån og tilgodehaver samt gruppevise nedskrivninger.

stemmelse med regnskabsbestemmelserne.

Vi vurderede og testede endvidere de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.

Vi udvalgte en stikprøve af Sparekassens udlån. Stikprøven var risikobaseret, og indeholdte Sparekassens største udlån, udlån med svaghedstegn og udlån med OIV. Stikprøven indeholdte herudover tilfældigt udvalgte udlån.

For individuelt nedskrevne udlån testede vi, om der er sket rettidig identifikation og registrering af OIV. Vi vurderede ligeledes, om udlån uden OIV registrering havde tegn på OIV.

På udlån registreret med OIV vurderede vi Sparekassens værdiansættelse af sikkerhederne og de øvrige fremtidige betalingsstrømme, der indgår i nedskrivningsberegningerne. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og skøn bl.a. ved sammenholdelse med eksterne data.

Vi gennemgik Sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens vurdering af effekten af tidlige hændelser indenfor landbrugsudlån. Vi udfordrede de foretagne ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og Sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller Sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammen-sværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og Sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og Sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og Sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning den 1. marts 2017
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Michael Laursen
statsautoriseret revisor

H.C. Krogh
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Sparekassen Kronjylland er en garant sparekasse, der har de fleste af sine afdelinger i Midt-, Øst- og Syddjylland. Derudover har Sparekassen seks afdelinger på Sjælland, hvoraf de tre ligger i hovedstadsområdet. Hovedaktiviteten i Sparekassen er som full-service pengeinstitut at formidle og rådgive om finansielle produkter indenfor områder som indlån, udlån, leasing, realkredit, investering, pension, formueforvaltning, forsikring, betalingskort med videre. Sparekassen henvender sig primært til private kunder samt små og mellemstore virksomheder indenfor markedsområdet. Sparekassen har desuden de seneste år haft succes med at håndtere børshandel, udenlandske overførsler og lignende for andre pengeinstitutter.

2016

2016 blev et år med flere væsentlige internationale begivenheder med direkte indflydelse på dansk økonomi. Mest bemærkelsesværdige er naturligvis Brexit samt amerikanernes valg af ny præsident.

I juni stemte briterne om, hvorvidt de ønskede at blive i EU i henhold til en aftale, som den britiske regering havde lavet med EU, eller om de ønskede at forlade EU. Resultatet blev en snæver sejr til dem, der ønskede at forlade EU, og dermed er vejen mod det meget omtalte Brexit banet. Resultatet gav en betydelig politisk uro omkring hele EU-projektet, ligesom der fulgte en vis valutauro.

Yderligere usikkerhed blev der skabt om den globale økonomi, da amerikanerne i efteråret valgte republikaneren Donald Trump til præsident. Han havde i valgkampen blandt andet erklæret, at han ville begrænse den globale frihandel og opsigte en række af de frihandelsaftaler, som USA har indgået.

Generelt har pilen for verdensøkonomien dog peget i den rigtige retning, men tempoet er meget forskelligt. I USA er væksten eksempelvis betydeligt højere end i EU, hvilket blandt andet medførte, at den amerikanske centralbank hævede renten en enkelt gang i 2016, ligesom den hævede den i december 2015. De europæiske renter ligger til

gengæld fortsat på et historisk lavt niveau, ligesom den europæiske centralbank har besluttet at fortsætte deres opkøbsprogram, som sender likviditet ud i Europa via opkøb af obligationer. Der er dog også besluttet en nedtrapning af programmet, hvilket vidner om, at også den europæiske økonomi generelt er i bedring.

Det samme gælder i Danmark, hvor både vækst og beskæftigelse har bevæget sig i en positiv retning. Eksempelvis viste en regulering af BNP-tallene, at væksten var højere end antaget, ligesom den danske eksport klarer sig fornuftigt. Renten er dog også her fortsat på et meget lavt niveau, hvilket desuden viser sig hos de danske pengeinstitutter, der alle kæmper med en presset rentemarginal. Netop derfor er det meget positivt, at Sparekassen fortsat formår at skabe gode resultater og tiltrække nye kunder.

Sparekassen har således i et konkurrencepræget marked formået at øge sit udlån betydeligt og dermed fastholde en god renteindtjening. Væksten er både båret af en positiv udvikling i de eksisterende afdelinger og investering i nye afdelinger, som er kommet godt i gang.

Årets resultat

Sparekassen kommer således ud af 2016 med et tilfredsstillende resultat på 275 millioner kroner før skat. Det er 24 millioner kroner mere end i 2015 og er dermed med til at understrege Sparekassens positive udvikling. Sparekassen formår således at fastholde en netto rente- og gebyrindtjening på mere end en milliard kroner trods det lave renteniveau, ligesom indtjeningen følger med de betydelige investeringer i nye forretnings- og markedsområder, som Sparekassen har foretaget de seneste år.

I hovedposter ser koncernresultatet og balanceudviklingen ud som følger:

- Årets resultat før skat er på 275 millioner kroner, 222 millioner kroner efter skat. I 2015 var det 251 millioner kroner før skat og 199 millioner kroner efter skat.
- Basisindtjeningen er på 259 millioner kroner, der er lige under den forventede basisindtjening, hvilket skyldes

åbningen af flere afdelinger end forventet ved offentliggørelsen af halvårsrapporten.

- Netto rente- og gebyrindtægterne er på niveau med 2015 med 1.009 millioner kroner.
- Kursreguleringerne har udviklet sig meget positivt. De bidrager således med 68 millioner kroner, mens de sidste år gik i nul.
- Netto nedskrivningerne er på 68 millioner kroner mod 57 millioner kroner i 2015. Det er igen landbruget, der trækker nedskrivningerne.
- Udgifter til personale og administration afspejler Sparekassens investering i ny forretning. De er således steget med ni procent til 739 millioner kroner.
- Udlånet er steget med 15 procent og er nu oppe på 13 milliarder kroner mod 11,3 milliarder kroner ved udgangen af 2015.
- Indlånet er steget til 15,9 milliarder kroner mod 14,8 milliarder kroner i 2015.
- Garantkapitalen fortsatte de seneste års vækst og er nu oppe på 649 millioner kroner mod 580 millioner kroner sidste år
- Kapitalprocenten er på 17,2, hvilket giver en overdækning på 8,2 procentpoint i forhold til det individuelle solvensbehov. Det svarer til en overdækning på 1,4 milliarder kroner.

Med det lave renteniveau og den fortsatte usikkerhed om samfundsøkonomien in mente er der således tale om et godt regnskab, der igen viser, at Sparekassen formår både at udvikle forretningen langsigtet og tjene de nødvendige penge til at understøtte denne vækst samt leve op til de konstant stigende kapitalkrav. Desuden viser nedskrivningerne, at der er styr på kreditkvaliteten, hvilket selvfølgelig også er af afgørende betydning.

Renteindtægterne er faldet med 22 millioner kroner til 702 millioner kroner trods den markante udlånsstigning. Det viser, hvor hård konkurrencen er på udlån, og hvordan rentemarginalen fortsætter med at falde. Renteudgifterne er faldet med 13 millioner kroner til 55 millioner kroner, selv om optagelse af supplerende kapital har øget renteudgifterne med ni millioner kroner. En væsentlig årsag til, at de samlede renteudgifter alligevel falder, er udløb af højrentekonti, som er blevet placeret på konti med lavere forrentning eller investeret i værdipapirer.

De største danske banker har i 2016 indført negative renter på deres erhvervskunders indlån, hvilket Sparekassen har fravalgt for at understøtte de langsigtede relationer til Sparekassens kunder. Sparekassen ønsker således ikke at skabe en kortsigtet gevinst på renteindtægterne mod at svække kundernes tillid og loyalitet i forhold til Sparekassen. De samlede netto renteindtægter er blot faldet med ni millioner kroner til 647 millioner kroner, hvilket i det aktuelle marked er meget tilfredsstillende og alene skyldes en betydelig tilgang af nye udlån.

Gebyrindtægterne er steget med en procent til 369 millioner kroner, hvilket ligeledes i høj grad skyldes nye kunder. Sparekassen besluttede i forbindelse med uroen omkring Totalkredit at fjerne Sparekassens gebyrer i forbindelse med konvertering af eksempelvis et variabelt forrentet lån til et fastforrentet, tilbudet gjaldt i 2016, og har kostet nogle gebyrindtægter. I den anden retning tæller eksempelvis aktiviteten på investeringsområdet, hvor kunderne i lyset af det lave renteniveau benytter markederne til at få en bedre forrentning af deres midler.

Sparekassen nåede i 2015 for første gang over en milliard kroner i netto rente- og gebyrindtægter, og den milepæl bliver også nået i 2016 med en lille stigning på to millioner kroner i forhold til 2015.

Sparekassens kursreguleringer skal ses i lyset af, at Sparekassen ønsker en meget lav renterisiko på sin egenbeholdning. Det koster således på kursreguleringerne, men sikrer til gengæld en god stabilitet i forhold til kursudsving. Trods den forsigtige placering af egenbeholdningen bidrager kursreguleringerne i 2016 med 68 millioner kroner mod nul kroner i 2015. Det er primært kursudviklingen på obligationsbeholdningen, der bidrager til den markante forbedring af kursreguleringerne.

Udgifter til personale og administration er steget med ni procent fra 677 millioner kroner til 739 millioner kroner. Stigningen gælder både personale- og administrationsomkostninger. På personalesiden er det primært etableringen af nye afdelinger, der er årsagen til stigningen, ligesom overenskomst-mæssige lønstigninger bidrager. På administrationsiden er det primært it-området samt afholdelse

af garantmøder for en stor del af Sparekassens garantier, der er årsagen til stigningen. Stigningerne bunder således især i investeringer i fremtidig forretning, it-forbedringer samt fokus på at styrke relationen til Sparekassens kunder.

Netto nedskrivningerne er steget en smule i forhold til 2015. Fra 57 millioner kroner til 68 millioner kroner. Det er dog værd at bemærke, at fraregnet landbrugseksponeringerne ville nedskrivningsposten have udvist et plus, da tilbageførslerne i øvrige sektorer er højere end de nye nedskrivninger. Der har desuden i andet halvår været visse tegn på bedring i landbrugssektoren som følge af stigende priser på blandt andet mælk og kød. Samlet set er netto nedskrivningerne på et relativt lavt niveau, hvilket naturligvis er tilfredsstillende.

I forhold til nedskrivningerne er der desuden et par regnskabstekniske detaljer, det er værd at være opmærksom på. Fra 1. januar er nedskrivninger, der blev overtaget i forbindelse med opkøbet af Sparekassen Østjylland i 2012, blevet flyttet over på den almindelige nedskrivningskonto, da Sparekassen skønner, at de pågældende engagementer nu har været i Sparekassen så længe, at det giver det mest reelle billede at indregne dem på linje med Sparekassens øvrige engagementer. Derfor er eventuelle tilbageførslers af disse nedskrivninger også som alle øvrige nedskrivninger indregnet i posten nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. Til gengæld bliver tilbageførte overtagne nedskrivninger fra sammenlægningen med Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse i 2015 indregnet som andre driftsindtægter. De udgør 21 millioner kroner, som derfor skal modregnes i nedskrivningerne for at få tallet for netto nedskrivninger, der er de reelle nedskrivninger.

En stærk udvikling i EgnsinVESTs tyske investeringer viser sig i resultatet af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder, der primært med baggrund i denne udvikling er steget fra 16 millioner kroner til 36 millioner kroner. Udover EgnsinVEST bidrager også medejerskabet af Nem Forsikring positivt til stigningen.

Samlet set bliver resultat dermed på 275 millioner kroner før skat. Skat udgør 53 millioner kroner, hvilket giver et resultat efter skat på 222 millioner kroner, der er en

betydelig forbedring fra 2015, hvor årets resultat var på 199 millioner kroner.

Basisindtjeningen giver et billede af, hvor god en indtjening Sparekassen skaber i kerneforretningen. I tabel 1 kan du se, hvordan basisindtjeningen før nedskrivninger er sammensat og har udviklet sig over de seneste to år. I 2016 var basisindtjeningen før nedskrivninger på 259 millioner kroner mod 333 millioner kroner i 2015. En betydelig del af årsagen er et fald i posten andre driftsindtægter. Heri indgår tilbageførte overtagne nedskrivninger. Fraregnet disse er der dog fortsat sket et fald i basisindtjeningen før nedskrivninger, hvilket dels skyldes den lave rentemarginal, dels investeringen i fremtidig forretning. I lyset af disse forhold er basisindtjeningen således fortsat tilfredsstillende.

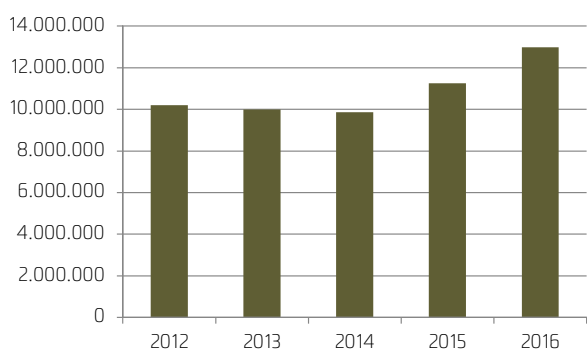
I forbindelse med såvel årsregnskabet for 2015 og halvårsregnskabet 2016 var forventningen til årets basisindtjening før nedskrivninger på mellem 270 millioner kroner og 300 millioner kroner. Basisindtjeningen før nedskrivninger lander altså lige under dette spænd, men faldet har baggrund i yderligere investeringer foretaget i efteråret i nye forretningsområder – herunder nye afdelinger.

Koncern	2016	2015
Netto rente- og gebyrindtægter	1.009.385	1.007.641
Andre driftsindtægter	46.913	79.644
Udgifter til personale og administration	-738.647	-676.601
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	-56.441	-48.344
Andre driftsudgifter	-2.056	-29.682
Basisindtjening	259.154	332.658

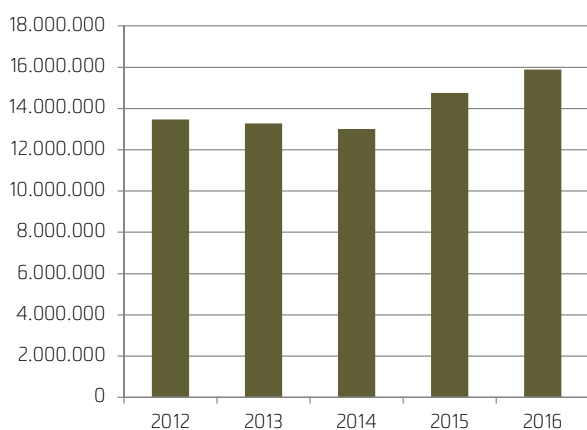
Tabel 1. Sammensætning af basisindtjeningen før nedskrivninger, 1.000 kroner

Balance og kapital

I disse år er det helt afgørende at tiltrække nye udlån, hvis udlånet og renteindtjeningen skal forsvares. Efterspørgslen på udlån er steget en smule over de seneste år, men er fortsat på et beskedent niveau. Derfor er det særdeles tilfredsstillende, at Sparekassen via nye udlån til både eksisterende og mange nye kunder har formået at få udlånet til at stige. Sparekassens udlån er vokset med 15 procent i løbet af 2016 – fra 11,3 milliarder kroner til 13 milliarder kroner. I figur 1 kan du se, hvordan udviklingen i Sparekassens udlån har været de seneste fem år.

Figur 1. Udviklingen i Sparekassens udlån, koncern, 1.000 kroner

Figur 2. Udviklingen i Sparekassens indlån, koncern, 1.000 kroner

Indlånet fortsætter også med at vokse, som figur 2 viser. I 2016 steg det med otte procent fra 14,8 milliarder kroner til 15,9 milliarder kroner. Sparekassens indlånsoverskud er således fortsat betydeligt med 2,9 milliarder kroner. Som omtalt i forbindelse med gebyrerne vælger en del kunder dog at investere deres midler for at opnå et bedre afkast, og sammen med udlånsvæksten er det årsagen til, at indlånsoverskuddet er blevet nedbragt henover det seneste år. Det er meget positivt, da Sparekassen fortsat har rigeligt med likviditet.

De kommende år kan sektoren se frem til stigende kapitalkrav, og derfor arbejder Sparekassen konstant med at sikre en tilstrækkelig buffer. I den forbindelse hentede Sparekassen i december 200 millioner kroner i ansvarlig kapital til en meget attraktiv marginal på blot fire procentpoint. Den ekstra polstring har to formål. Dels er den som nævnt med til at sikre, at Sparekassen imødekommer de stigende kapitalkrav, der bliver pålagt sektoren i disse år, dels sikrer den, at Sparekassen er helt klar, hvis der igen skulle opstå attraktive opkøbsmuligheder. Det er således ikke et aktuelt behov for ekstra kapital, som kapitaltallene også viser, men med udstedelsen udviser Sparekassen rettidig omhu ved at sikre, at Sparekassen også fremadrettet har en meget stærk kapitalbase. Kapitalen er desuden billigere end det, der ellers er givet i markedet den seneste tid fra sammenlignelige institutter, hvilket vidner om Sparekassens stærke position.

Garantkapitalen er de seneste år steget støt, og det er fortsat ind i 2016. Pr. 1. oktober ændrede Sparekassen efter adskillige års ønske fra en lang række garanter grænsen for det maksimale indskud. Hidtil havde alle kun kunnet indskyde 20.000 kroner i garantkapital, men med ændringen blev det for private muligt at indskyde 50.000 kroner, mens erhvervs kunder kan indskyde 100.000 kroner. At det er populært hos garanterne, fremgår meget tydeligt af udviklingen i garantkapitalen, der er steget markant i de sidste tre måneder af 2016. Over hele året er garantkapitalen steget med 12 procent. Fra 580 millioner kroner til 649 millioner kroner. Garantkapitalens andel af den samlede egenkapital vil selv med den fortsatte stigning i garantkapitalen være på et fornuftigt niveau. Bestyrelsen foreslår i henhold til forrentningspolitikken at forrente garantkapitalen med 2,5 procent.

Egenkapital er med det gode resultat og tilgangen af garantkapital på 3,2 milliarder kroner, hvilket er en stigning på hele ni procent fra 2,9 milliarder kroner i 2015. I egenkapitalen indgår 200 millioner kroner i hybrid kernekapital lånt i forbindelse med opkøbet af Sparekassen Østjylland i 2012. Sparekassen forventer med Finanstilsynets godkendelse at indfri denne, når det bliver muligt i maj 2017.

Forventet udvikling og andre udsagn om fremtiden

Det lave renteniveau ser ikke ud til at ændre sig betydeligt i 2017, og dermed vil rentemarginalen også generelt i sektoren være presset. Samtidig er der stor usikkerhed om udviklingen i verdensøkonomien, hvor ikke mindst Brexit og USA's nye præsident, Donald Trump, har stor indflydelse. Generelt ser vi dog rimeligt positivt på væksten i den danske økonomi og dermed også investeringslysten hos både private og de små og mellemstore virksomheder. I kombination med Sparekassens investeringer i nye afdelinger og forretningsområder forventer vi derfor, at Sparekassen også i 2017 kan øge sit forretningsomfang. Desuden har Sparekassen en stærk grundlæggende indtjeningskraft, og vi forventer derfor i 2017 en basisindtjening på 210 millioner til 240 millioner kroner.

Risikostyring

Sparekassen er gennem de seneste mange år vokset betydeligt. Fundamentet under den vækst har altid været en stærk risikostyring. I Sparekassen er risikostyring derfor en naturlig del af hverdagen for medarbejdere i hele organisationen. I de følgende afsnit redegør vi kort for de overordnede forhold på de væsentligste risikoområder. Derudover henviser vi henholdsvis til note 3 Risikostyring samt til risikorapporten. Risikorapporten bliver offentliggjort samtidig med årsrapporten, og den er tilgængelig via Sparekassens hjemmeside på sparkron.dk/regnskab.

Risikopolitik og -styring

Sparekassen er eksponeret mod forskellige risici og anvender risikostyring som et væsentligt element i de strategiske beslutninger og den daglige drift. Bestyrelsen fastlægger og reviderer løbende politikker, rammer og

principper for risikostyringen, og den modtager løbende rapportering på udviklingen i risici og udnyttelsen af tildelte risikorammer.

Revisionsudvalget overvåger regnskabsprocessen og den lovpligtige revision af årsregnskabet, ligesom udvalget overvåger og kontrollerer, om Sparekassens interne kontrolsystem, risikostyringssystemer og interne revision fungerer effektivt.

Den risikoansvarlige i Sparekassen er en del af Middle Office, men referer direkte til direktionen. Med placeringen i Middle Office har den risikoansvarlige samtidig et stærkt fagligt team omkring sig, ligesom der er et tæt samarbejde med Sparekassens compliancefunktion, som medvirker til at sikre, at Sparekassen lever op til både eksterne og interne krav. Gennem samarbejdet opnås en række positive synergieffekter mellem de to funktioners arbejdsområder.

De væsentligste risici for Sparekassen Kronjylland er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er helt naturligt et af de væsentligste risikoområder i alle pengeinstitutter, da den er tæt forbundet med kerneforretningen, som er at låne penge ud til sine kunder. Sparekassen har en klar kreditpolitik for alle områder, hvor Sparekassen påtager sig en kreditrisiko, ligesom det er beskrevet, hvilke forretningstyper Sparekassen ikke ønsker at finansiere. De to centrale mål med kreditpolitikken er dels at sikre et passende niveau for kreditrisikoen ved at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, dels at sikre, at risiciene er baseret på et dokumenteret og oplyst grundlag.

Det primære markedsområde er Midt- og Østjylland, og 71 procent af Sparekassens krediteksponeringer er ydet til kunder i Region Midtjylland. Desuden er næsten alle de resterende 24 procent ydet til kunder i den nordlige del af Region Syddanmark, den sydlige del af Region Nordjylland

og Region Hovedstaden, hvor Sparekassen også har afdelinger. Den tydeligste vækst det seneste år er sket i netop Region Hovedstaden, hvor Sparekassen i dag har tre afdelinger. Her er andelen af de samlede udlån og garantier steget fra 7,5 procent til 10 procent. Årsagen er Sparekassens succesfulde etablering af nye afdelinger i 2015 i henholdsvis København City og Lyngby. Den geografiske fordeling understreger således både Sparekassens ønske om primært at låne til kunder i det definerede markedsområde og Sparekassens succes med at etablere sig i nye markedsområder.

Sparekassen har en række interne målsætninger for såvel den branchemæssige som den størrelsemæssige spredning, da Sparekassen ikke ønsker eksponeringer mod enkelte kunder eller brancher i et omfang, der kan svække Sparekassens finansielle styrke væsentligt. Sparekassen har kun mod en enkelt branchegruppe en eksponering på mere end 10 procent. Det er i forhold til branchegruppen Fast Ejendom med en andel på 11,7 procent. Det er i den forbindelse værd at bemærke, at en betydelig del af eksponeringen er til almindelige erhvervsvirksomheders egne kontorbygninger, produktionsfaciliteter og lignende. Samtidig er niveauet betydeligt under tilsynsdiamantens grænse på 25 procent – tilsynsdiamanten omtales mere udførligt senere i ledelsesberetningen. Sparekassen er derfor meget tryk ved denne eksponering og generelt meget tilfreds med den store spredning i eksponeringerne.

Der har de seneste år været særligt fokus på landbruget, der som nævnt i resultatgennemgangen også er årsag til den største andel af Sparekassens nedskrivninger. Landbrugets andel af Sparekassens eksponeringer udgør 9,1 procent, hvilket er ganske lavt i forhold til sammenlignelige institutter. Samtidig er der en god spredning i de forskellige produktionsgrene.

I forbindelse med indførelsen af regnskabsstandard IFRS 9 i de danske regnskabsregler sker der væsentlige ændringer i forhold til de nuværende nedskrivningsregler. IFRS 9 træder i kraft 1. januar 2018. De nye nedskrivningsregler betyder blandt andet, at nedskrivningerne skal ske på baggrund af en model, der beregner det forventede tab, hvor nedskrivninger i dag bliver baseret på indtrufne tab. Sparekassen deltager i udviklingsarbejdet forankret på

Sparekassens datacentral SDC med at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel. Modellen, forventer Sparekassen, vil dække kunder i de mindst kreditsvage nedskrivningsstadier, mens de svageste kunder vil blive individuelt vurderet for at sikre den bedst mulige og mest præcise vurdering af nedskrivningsbehovet.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsansværelsen af IFRS 9 for så vidt angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelighed en forventning om, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto. Gruppevis nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid, hvilket gør, at en del af virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler allerede er indregnet.

Markedsrisiko

Sparekassens betydelige egenbeholdning giver naturligt en markedsrisiko. Det drejer sig primært om renterisiko, valutarisiko og aktierisiko. Overvågningen af markedsrisikoen sker i Sparekassens Middle Office.

Sparekassen ønsker som tidligere omtalt en meget lille renterisiko, der desuden er afdækket med finansielle instrumenter. Derfor er Sparekassens renterisiko meget tæt på nul.

Valutarisikoen er ligeledes begrænset, da den er på blot ni millioner kroner. Det er beregnet som det tab, Sparekassen vil lide, hvis valutakurserne udvikler sig negativt med fem procent i forhold til den danske krone. Sparekassen er dog primært eksponeret i forhold til euro, og med den danske fastkurspolitik er der en meget lille risiko for så stort et udsving. 57 procent af eksponeringen er mod euro.

Aktiebeholdningen er opdelt i aktier, der er med i handelsbeholdningen, og aktier, der ikke er med i handelsbeholdningen. Opdelingen går på, om aktierne er købt med handel for øje eller ikke. Placeringen af aktier i handels-

beholdningen må maksimalt udgøre fem procent af kernekapitalen, hvilket giver en beskedent aktierisiko. Aktier udenfor handelsbeholdningen består primært af sektoraktier, og de udgør samtidig en meget væsentlig andel af den samlede aktiebeholdning.

Likviditetsrisiko

Sparekassens likviditet skal til enhver tid være forsvarlig i forhold til at opfylde betalingsforpligtelser, at opretholde forretningsmodellen samt minimere omkostningerne ved at skaffe likviditet. I september 2015 blev der indført et nyt krav for Liquidity Coverage Ratio (LCR), der i 2016 ligger på 70, men stiger frem mod 2019 til 100. Sparekassen har en LCR på 158 og ligger dermed markant over både det nuværende og det fuldt indfasede krav.

Sparekassen har desuden fastlagt en minimumsoverdækning af likviditet på 75 procent i forhold til paragraf 152 i lov om finansiel virksomhed. Det er i øvrigt væsentligt over Finanstilsynets krav i tilsynsdiamanten på 50 procent. Sparekassen har konstant ligget markant over den interne målsætning og dermed også de krav, reguleringerne stiller. Ved udgangen af 2016 var likviditetsoverdækningen i forhold til paragraf 152 således 175 procent.

Sparekassens likviditetsrisiko bliver styret ud fra et forsigtighedsprincip, hvor Sparekassen primært vil finansiere sig via egenkapital og indlånsoverskud. Derudover ønsker Sparekassen, at den overskydende likviditet som hovedregel er placeret i likvide papirer.

Operationel risiko

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte kommer økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, systemfejl, menneskelige fejl eller fejl som følge af eksterne hændelser. Sparekassen ønsker konstant at mindske de operationelle risici, men det skal dog ske under hensyntagen til de ressourcemæssige omkostninger, der er forbundet med det. Der er politikker, instrukser og forretningsgange på alle væsentlige områder. Derudover har Sparekassen et system til registrering af operationelle hændelser. Alle medarbejdere er trænet i at benytte dette system, og det indgår som en del af introforløbet for nye medarbejdere.

It er et af de væsentligste områder i forhold til operationelle risici. Sparekassen har en beredskabsplan på it-området, samt et stærkt kontrolmiljø med klare standarder for de forskellige kontroller. Desuden er samarbejdet med it-leverandøren SDC grundigt indarbejdet i organisationen.

Kapitalstyring

Det er helt afgørende for Sparekassen, at der aldrig er tvivl om Sparekassens soliditet. Derudover skal der konstant være et kapitalmæssigt råderum til at udvikle forretningen og udvide forretningsomfanget.

Frem mod 2019 bliver kapitaldækningsdirektivet CRD IV og kapitaldækningsforordningen CRR indfaset. Der er fortsat en række implementeringsstandarder, der endnu ikke er fuldt udarbejdet, men generelt bliver der tale om betydelige skærpelser af kapitalkravene. Derfor er det også positivt, at Sparekassen allerede nu fuldt ud lever op til de kendte krav, der gælder fra 2019. Sparekassen følger nøje udviklingen af de nye standarder, så det er muligt konstant at være på forkant og sikre Sparekassens fortsat høje soliditet.

Egenkapitalen i Sparekassen er som nævnt på 3,2 milliarder kroner mod 2,9 milliarder kroner i 2015. Af de 3,2 milliarder kroner er 2,2 milliarder kroner opsparat overskud, mens garantkapital udgør 649 millioner kroner. I forbindelse med købet af Sparekassen Østjylland optog Sparekassen af forsigtighedsgrunde hybrid kernekapital på 200 millioner kroner. Den hybride kernekapital opfylder kravene i CRD IV om blandt andet uopsigelighed fra kreditors side, og den indgår derfor i egenkapitalen. Som omtalt tidligere forventer Sparekassen med Finanstilsynets tilladelse at indfri den hybride kernekapital i 2017, men den vil formentlig delvist blive erstattet af ny og billigere hybrid kernekapital.

Kernekapitalprocenten er på 15,5 procent, mens kapitalprocenten er 17,2 procent. Det individuelle solvensbehov bliver opgjort efter 8+ modellen. Det vil sige, at det tager udgangspunkt i otte procent kapital plus eventuelle tillæg, herunder kunder med finansielle problemer, koncentrationer på porteføljen samt markeds- og operationelle risici. Det individuelle solvensbehov er

ultimo 2016 opgjort til 9,0 procent mod 9,2 procent i 2015. Det giver en kapitaloverdækning på 8,2 procentpoint. Efter kapitalbevaringsbufferen på 0,6 procentpoint er overdækningen på 7,6 procentpoint, hvilket svarer til 1,3 milliarder kroner. Det interne mål for kapitalbufferen er på minimum 3 procentpoint over solvensbehovet med tillæg af kapitalbevaringsbufferen, og den nuværende overdækning er således væsentligt over.

I løbet af 2017 vil der fra myndighedernes side blive udmeldt krav til alle pengeinstitutter i Danmark om et bestemt krav til nedskrivningsegne passiver (det såkaldte NEP-krav). Det forventes ikke, at implementeringen vil have væsentlig indflydelse på Sparekassens situation.

Øvrige forhold

Strategi 2016 og Strategi 2019

De seneste år er det blevet stadig tydeligere, at der i den finansielle sektor er to primære strategiske retninger. Der er en retning, som særligt de største banker følger. Den handler om afdelingslukninger, centralisering og callcentre samt kortsigtet fokus på at tjene penge til bankernes aktionærer. Den anden retning er Sparekassen Kronjyllands. Den handler om at åbne nye afdelinger, fokusere på personlig rådgivning med et direkte nummer til kundens personlige rådgiver og langvarige relationer med både kunder og medarbejdere.

I Sparekassen tror vi på, at relationer og personlig rådgivning også i en digital verden er et efterspurgt supplement til velfungerende selvbetjeningsløsninger. I både Sparekassens egne løbende målinger og generelle undersøgelser i sektoren – herunder den anerkendte EPSI-måling – kan vi se, at den personlige kontakt, fysiske afdeling og troværdige rådgivning fortsat er afgørende for kunderne, og det gælder både Sparekassens kunder og kunder i andre pengeinstitutter.

I 2016 afsluttede og realiserede Sparekassen sin Strategi 2016, der blev lanceret i slutningen af 2013. I første del af strategiperioden var der i høj grad fokus på de interne

processer, der skal til for at skabe tid til rådgivning – altså tid til at servicere og hjælpe Sparekassens kunder. Derudover var det naturligt med fokus på Sparekassens kultur og processer efter flere opkøb i forlængelse af den finansielle krise. I anden del af strategiperioden har fokus især været på at skabe gode kundeoplevelser og udvikle forretningen med investeringer i nye markeds- og forretningsområder. Det er blandt andet sket med etableringen af nye afdelinger samt medejerskab af et leasingselskab samt et forsikringsselskab. Det var derfor med et solidt fundament og en klar retning, at Sparekassen i løbet af 2016 udfærdigede og lancerede Strategi 2019.

Strategi 2019 ligger således i naturlig forlængelse af den forrige strategi og bygger videre på den retning, der er valgt. Der er dog flere områder, hvor fokus bliver skærpet, hvilket ikke mindst gælder i forhold til kunderne, der er udgangspunktet for næsten alle beslutninger i Sparekassen. Kundernes betydning fremgår da også tydeligt af ambitionen i Strategi 2019, der også bærer navnet Fremtidens Sparekasse.

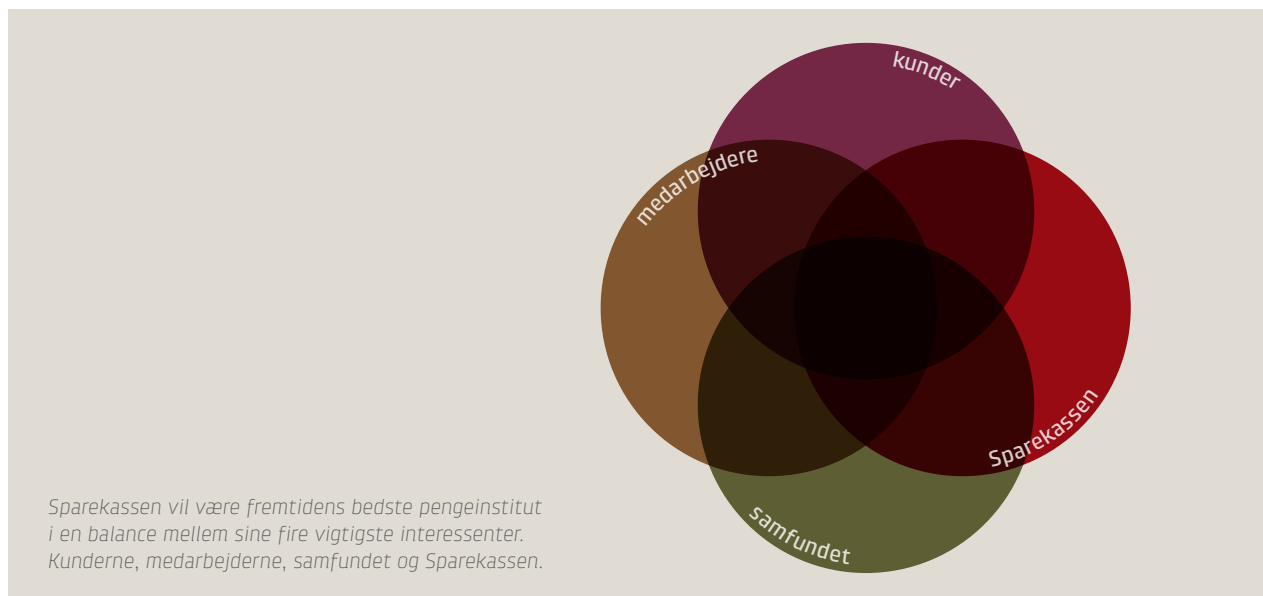
Ambitionen frem mod 2019 lyder sådan her:

"De mest tilfredse kunder i fremtidens bedste pengeinstitut i balance

Ambitionen i "Strategi 2019 – Fremtidens Sparekasse" består af tre elementer, der har tæt sammenhæng til Sparekassens formål og samtidig har en tæt indbyrdes sammenhæng. De tre elementer er tilfredse kunder, fremtidens bedste pengeinstitut og balancen med Sparekassens fire vigtigste interessenter.

Fremtidens bedste pengeinstitut tænker langsigtet og er kendetegnet ved at have tætte relationer til sine kunder og samtidig levere gode digitale løsninger. Derudover sikrer nye forretningsområder, at Sparekassen altid er en del af udviklingen."

Begrebet et pengeinstitut i balance hænger sammen med Sparekassens formål, der er helt centralt for at forstå Sparekassens måde at drive pengeinstitut på. Sparekassens

formål er nemlig den grundlæggende årsag til, at Sparekassen eksisterer, og det lyder sådan her:

"Sparekassen Kronjylland er sat i verden for at drive pengeinstitut i balance og tilbyder:

- **Kunderne** de bedste kundeoplevelser og kompetent rådgivning. Derfor er kunderne meget tilfredse.
- **Medarbejderne** en attraktiv arbejdsplads, hvor man udvikler sig, og hvor man er stolt af at arbejde.
- **Samfundet** en ansvarlig virksomhed, der altid opfører sig ordentligt, og som samfundet påskønner.

Sparekassen er derfor en rigtig god forretning, der både er kendt for gode finansielle resultater, og samtidig er respekteret for den troværdige måde, som vi driver forretningen på.

Sparekassen er præget af engagement, tillid samt nytænkning, og den ledes både med hjernen og med hjertet."

Sparekassens værdier

I forbindelse med den nye strategi ændrer Sparekassen desuden en enkelt af sine værdier, så de i højere grad svarer til virkeligheden og understreger Sparekassens

formål. Værdiordet markedsorienteret glider således ud og bliver erstattet af kundefokuseret. Med ændringen flyttes fokus fra Sparekassen og over til kunderne.

Sparekassens værdier er dermed:

- Kundefokuseret
- Imødekommende
- Troværdig
- Kompetent

Kundeløfter

I maj lancerede Sparekassen fire kundeløfter, som giver et klart billede af, hvad kunder og potentielle kunder kan forvente som kunder i Sparekassen. Kundeløfterne blev skabt efter en lang række analyser blandt både medarbejdere, kunder og potentielle kunder, hvor det blandt andet fremgik meget tydeligt, at den personlige relation var meget vigtig. De fire kundeløfter er:

- Du hører fra os
- Du får hurtigt svar
- Du får nemt fat i os
- Du får flere muligheder

Du hører fra os

Du får hurtigt svar

Du får nemt fat i os

Du får flere muligheder

Du hører fra os

Din rådgiver følger uopfordret op, så du konstant er sikret de bedste muligheder for at nå dine ønsker og drømme. Derudover bliver du løbende holdt orienteret om relevante emner og muligheder.

Som kunde betyder det, at:

- min rådgiver mindst en gang årligt kontakter mig
- jeg løbende bliver holdt opdateret på relevante muligheder og tilbud fra Sparekassen
- jeg oplever at blive inviteret med til relevante lokale arrangementer og events
- når jeg kommer ind i min afdeling, bliver jeg mødt af smilende og imødekommende medarbejdere, der er interesserede i mig

Du får hurtigt svar

Du bliver altid hjulpet hurtigt og med udgangspunkt i dine behov. Når du har brug for et lån, har du også brug for hurtigt at vide, om du kan få det. Det får du hos os.

Som kunde betyder det, at:

- Sparekassen altid vender personligt tilbage på forespørgsler inden for 24 timer
- min rådgiver har kompetencen til at træffe alle relevante beslutninger
- min rådgiver kan bevilge lån i langt de fleste tilfælde, og der aldrig går mere end 48 timer fra en ansøgning, til jeg har svar

Du får nemt fat i os

Du har en personlig rådgiver, du nemt kan få fat i. Du kan desuden holde møder, hvor og hvornår det passer dig.

Som kunde betyder det, at:

- mine opkald altid bliver besvaret personligt
- jeg efter aftale kan modtage rådgivning uden for normal åbningstid
- jeg kan få rådgivning, hvor det passer mig
- jeg kan altid afholde et vigtigt møde med 24 timers varsel
- jeg altid får hurtigt svar af min rådgivers kollega, hvis min rådgiver er fraværende

Du får flere muligheder

Vi tager udgangspunkt i dine drømme og planer, så vi sammen skaber flere muligheder for dig. Din personlige rådgiver spørger nysgerrigt ind for at forstå netop dine behov og anviser veje til at realisere dine økonomiske drømme.

Som kunde betyder det, at:

- min rådgiver er en kompetent sparringspartner, der kommer hele vejen rundt og anviser muligheder, jeg ikke selv havde set
- jeg sammen med min rådgiver har udarbejdet en økonomisk plan
- jeg aktivt bliver tilbudt at blive garant, der giver indflydelse og adgang til en række fordele
- jeg altid går fra et møde med klart overblik over situationen, og hvad der skal ske
- min rådgiver altid kommer med alternative muligheder for at realisere mine planer, hvis jeg får afslag på et lån

Kunderne har taget rigtig godt imod kundeløfterne, og det er også indtrykket, at de har været væsentlige i arbejdet med at tiltrække nye kunder til Sparekassen.

Forud for lanceringen gik en længere intern proces for at sikre, at alle afdelinger kunne leve op til de fire kundeløfter. Dermed skulle alle Sparekassens kunder gerne få en god oplevelse, hver gang de er i kontakt med Sparekassen.

Nye afdelinger

Udover arbejdet med kundernes oplevelser har fokus i høj grad været på at åbne nye afdelinger de seneste år. I 2015 åbnede Sparekassen hele tre nye afdelinger, i København City, Lyngby og Holbæk. I 2016 er det fortsat med yderligere tre afdelinger, ligesom Sparekassen i 2017 åbner en afdeling i Køge.

11. juni var der officiel åbningsfest i Kolding. Siden Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse i januar 2015 blev en del af Sparekassen Kronjylland har Sparekassen ønsket at åbne en afdeling i Kolding, der er en attraktiv by med god vækst og gode muligheder. Ved åbninger af nye afdelinger er det dog helt afgørende, at Sparekassen finder den eller de rigtige personer til at stå i spidsen for den, hvilket også var tilfældet i Kolding.

Det samme gør sig gældende i Esbjerg, hvor Sparekassen åbnede en ny afdeling i andet halvår. Esbjerg har også længe stået på listen, og med afdelingerne fra Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse har Sparekassen nu en god tilstedeværelse fra Esbjerg og over til og med Kolding. Tilstedeværelsen giver nogle synergieffekter i forhold til eksempelvis specialister og markedsføring i området. Eksempelvis er der etableret et formuecenter i Kolding, som dækker de øvrige afdelinger i området.

I efteråret åbnede Sparekassen desuden en afdeling i Slagelse, hvor kombinationen af den rette person og et attraktivt markedsområde ligesom i de øvrige byer var til stede. Slagelse er både en stor uddannelsby og et aktivt erhvervsområde, og samtidig ser området ud til at få en pæn befolkningsfremgang de kommende år.

Endelig kunne Sparekassen også i 2016 offentliggøre en kommende afdeling i Køge. Den åbner i første kvartal af

2017. Der sker rigtig meget i Køge i disse år med blandt andet en forbedret jernbaneforbindelse, et nyt universitetshospital og en ny erhvervshavn. Samtidig kan vi se, at indbyggertallet i både Køge by og kommunen stiger betydeligt i disse år, den udvikling vil vi rigtig gerne være en del af. Ikke mindst da Sparekassen samtidig fandt to markante profiler til at stå i spidsen for afdelingen. De to er siden blevet suppleret af et helt hold af dygtige lokale medarbejdere.

I forhold til de afdelinger, Sparekassen etablerede i 2015, er der allerede nu overskud i København City afdeling, mens også afdelingerne i Lyngby og Holbæk ligger foran deres budget. Det viser, at Sparekassens tilgang til rådgivning og service er attraktivt for mange typer af kunder uanset, hvor de bor i landet.

Nye grænser for garantkapital

Som omtalt har Sparekassen besluttet at justere grænserne for indskud af garantkapital. Det er vigtigt for Sparekassen, at garantkapitalen er spredt udover mange garantier, og derfor har det hidtil kun været muligt at indskyde op til 20.000 kroner pr. garant. Der har dog været stor efterspørgsel efter at få lov at indskyde et højere beløb. Derfor er det nu som tidligere omtalt gjort muligt at indskyde op til 50.000 kroner for private og op til 100.000 kroner for erhverv. Det er stadig overskuelige beløb for den enkelte familie eller virksomhed, og indskud sker naturligvis kun, hvis det giver mening i forhold til garantens samlede placering af sine penge. De 20.000 kroner har været den maksimale grænse i cirka 10 år, og i endnu længere tid har det været grænsen for at få adgang til garantfordele. Derfor er det også naturligt her at lave en prisregulering, og grænsen for at få de særlige garantfordele hedder derfor fra 1. juli 2017 30.000 kroner (5.000 kroner for garantier under 28 år).

Samtidig har Sparekassen gennemført et servicetjek af garantfordelene med input fra en lang række garantier. Det har blandt andet betydet et gratis kreditkort, flere unikke arrangementer og en billig kassekredit. Sparekassen har ved årsskiftet 36.511 garantier, hvilket vidner om den brede opbakning til såvel garantmodellen som Sparekassen.

Nyt repræsentantskab

2016 var valgår i Sparekassen, da garantterne skulle vælge et nyt repræsentantskab. Der var meget stor interesse for

valget, hvor hele 94 kandidater stillede op til de 45 pladser. Valget gav desuden en god balance mellem fornyelse og kontinuitet, da 20 nye blev valgt, mens der således var genvalg til 25. Det nye repræsentantskab blev valgt i efteråret, men er først fra 1. januar officielt indtrådt som repræsentantskab. Udover en god blanding af erfarne og nye repræsentantskabsmedlemmer er der også ved valget opnået en fornuftig geografisk spredning, så der også er repræsentanter fra nogle af Sparekassens nyere markedsområder.

Nye bestyrelsesmedlemmer

Der er i 2016 sket to udskiftninger i bestyrelsen. Fhv. statsautoriseret revisor Peter H. Christensen er nyvalgt til bestyrelsen som særligt revisionskyndigt medlem, hvor han afløser Kurt Kvist. Peter H. Christensen har gennem mange år været bestyrelsesformand og partner i PwC.

Derudover har Ole Møller Sørensen afløst Anders Balle Rasmussen som medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem. Ole Møller Sørensen har tidligere været en del af bestyrelsen. Anders Balle Rasmussen udtræder, fordi han er udnævnt til områdedirektør for Direktionssekretariatet og medlem af Forretningskomiteen, der er det øverste daglige ledelsesorgan i Sparekassen.

Direktion og lønpolitik

I Sparekassens lønpolitik fremgår det, at Sparekassen ikke benytter resultatafhængige variable løndelev. Dette gælder naturligvis også for direktionen, der får en fast løn uden variable tillæg, ligesom pensionsordningen er på almindelige vilkår.

I forhold til reglerne om god ledelsesskik (corporate governance), der dækker såvel bestyrelsen som direktionen, og Finansrådets ledelseskodeks henvises til Sparekassens hjemmeside: sparkron.dk/regnskab.

Ledelsens hverv

Sparekassens direktion og bestyrelse bestrider følgende øvrige hverv i andre erhvervsdrivende virksomheder, der ikke er 100 procent ejet af Sparekassen.

Administrerende direktør Klaus Skjødt

- Bestyrelsesformand i Skandinavisk Data Center A/S (SDC)
- Bestyrelsesformand i SparInvest Holdings SE

- Næstformand i EgnsinVEST Holding A/S
- Næstformand i EgnsinVEST Management A/S
- Næstformand i EgnsinVEST Ejendomme A/S
- Bestyrelsesmedlem i Lokale Pengeinstitutter
- Bestyrelsesmedlem i Nem Forsikring A/S

Bestyrelsesmedlem Anders Buhl-Christensen

- Bestyrelsesmedlem i Produktionsskolen Mimers Brønd
- Bestyrelsesformand i Støvringgaard Kloster

Bestyrelsesmedlem Hans-Jørgen Olsen

- Direktør og bestyrelsesmedlem i Møbelhuset Silkeborg A/S
- Direktør og bestyrelsesformand i Resdal Holding ApS

Bestyrelsesmedlem Peter H. Christensen

- Direktør i PHC0910 ApS
- Bestyrelsesformand i Dal-Bo A/S
- Bestyrelsesformand i Klimatek Ventilationsmateriel A/S
- Bestyrelsesmedlem i Tømmer- og Snedkerværkstedet Løsning A/S
- Bestyrelsesmedlem i K.A. Entreprise Horsens A/S
- Bestyrelsesformand i K/S Slagelse
- Bestyrelsesformand i Komplementarselskabet Slagelse 1 ApS
- Bestyrelsesformand i Interfjord A/S
- Bestyrelsesformand i Leoka A/S

Politik for det underrepræsenterede køn

Danske pengeinstitutter er pålagt i ledelsesberetningen at orientere om deres målsætninger i forhold til det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan, der i Sparekassen er bestyrelsen. Desuden skal vi orientere om politikker for øvrige ledelseslag. Sparekassen har aktuelt 89 procent mænd og 11 procent kvinder i bestyrelsen. Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvindelige repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer fra 2020 skal udgøre 33 procent, aktuelt er tallet alene for de repræsentantskabsvalgte 17 procent kvinder. Dog skal kvalifikationer altid veje tungere end køn.

I forhold til øvrige ledelseslag ønsker Sparekassen at arbejde hen mod en mere ligelig fordeling af kønnene. Derfor bruger Sparekassen aktivt måltal og måleredskaber til at justere sin indsats på relevante områder. Aktuelt er

der en andel på 20 procent kvinder i forretningskomiteen, og Sparekassen har et mål om, at kvindelige ledere på alle niveauer fra 2020 skal udgøre mindst 33 procent.

Generelt ønsker Sparekassen en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt. Uanset måltal har Sparekassen også den politik, at den bedst egnede kandidat altid får stillingen.

Revisionsudvalg

Sparekassen Kronjyllands revisionsudvalg består af næstformand Anne Lind Gleerup og bestyrelsesmedlemmerne Hans-Jørgen Olsen og Peter H. Christensen. Fhv. statsautoriseret revisor Peter H. Christensen er formand for udvalget idet han har erfaring med revision af regnskaber aflagt efter lov om finansiel virksomhed.

Tilsynsdiamanten

Tilsynsdiamanten består af fem pejlemærker, som Finanstilsynet anbefaler, at alle danske pengeinstitutter

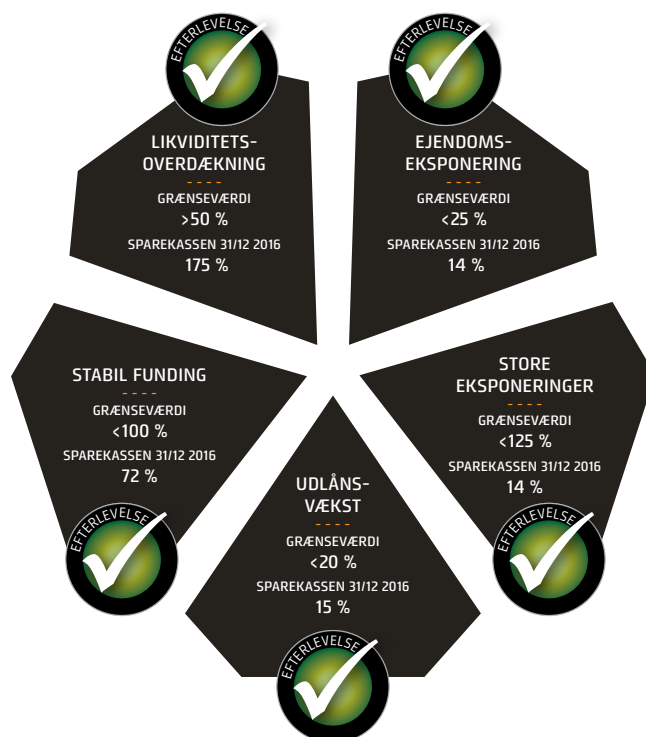
holder sig indenfor. Siden tilsynsdiamanten blev lanceret i 2010, har Sparekassen ved aflæggelsen af alle årsrapporter ligget pænt indenfor grænserne. Det gør Sparekassen også i 2016.

Likviditetsoverdækning (minimum 50 procent)

Sparekassens likviditet er som omtalt særdeles stærk, og overdækningen er på hele 175 procent (175 procent i 2015). Det er desuden en styrke, at likviditeten primært består af indlån og egenkapital. I oktober 2015 blev der udover pejlemærket indført et krav om en Liquidity Coverage Ratio (LCR) på minimum 70 procent. Sparekassen har en LCR på 158 procent, hvilket både er pænt over den nævnte grænse og den endelige grænse på 100 procent, der bliver indført med virkning fra januar 2019.

Stabil funding (maksimalt 100 procent)

Den nuværende fundingsituation giver god mulighed for Sparekassens ønske om vækst, da udlån i forhold til indlån og egenkapital blot er på 72 procent (68 procent i 2015).

Figur 3. Tilsynsdiamanten.

Ejendomseksponering (maksimalt 25 procent)

Sparekassen har en bred branchemæssig spredning i sine udlån, og eksponeringen i forhold til ejendomssektoren er på 14 procent af de samlede udlån (13 procent i 2015).

Store eksponeringer (maksimalt 125 procent)

Sparekassen er primært et pengeinstitut for private kunder samt små og mellemstore virksomheder. Derfor er antallet af store eksponeringer begrænset og udgør 14 procent (29 procent i 2015). Store eksponeringer er på nuværende tidspunkt defineret som summen af eksponeringer, der udgør mere end 10 procent af kapitalgrundlaget eksklusiv eksponeringer med tilknyttede virksomheder samt kreditinstitutter under en milliard kroner efter fradrag. Finanstilsynet har vedtaget en ændring fra 2018. Den betyder, at summen af de 20 største eksponeringer i et pengeinstitut højst må udgøre 175 procent af den egentlige kernekapital. Også i forhold til det justerede pejlemærke ligger Sparekassen med en procent på 125 indenfor grænsen.

Udlånsvækst (maksimalt 20 procent)

Både via opkøb og organisk vækst har Sparekassen formået at få udlånet til at stige. Samlet er udlånet således steget 15 procent henover 2016 (14 procent i 2015). Det ligger dog fortsat pænt indenfor grænsen på en maksimal stigning på 20 procent.

Usædvanlige forhold i 2016

Der er ikke udover, hvad der er nævnt i beretningen indtruffet forhold af usædvanlig karakter i 2016.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets slutning indtruffet begivenheder, som har indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Usikkerhed ved indregning og måling

Den væsentligste usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån, værdiansættelse af ejendomme, finansielle instrumenter og kunderelationer. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til årsrapporten. Vi henviser til beskrivelsen i note 1 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Resultatopgørelse

Note	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
4 Renteindtægter	696.388	720.839	702.016	723.603
5 Renteudgifter	-54.857	-67.185	-55.092	-67.597
Netto renteindtægter	641.531	653.654	646.924	656.006
Udbytte af aktier m.v.	13.314	2.335	13.314	2.335
6 Gebyrer og provisionsindtægter	363.591	361.043	369.311	366.494
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-18.702	-14.962	-20.164	-17.194
Netto rente- og gebyrindtægter	999.734	1.002.070	1.009.385	1.007.641
7 Kursreguleringer	67.492	-255	67.837	67
Andre driftsindtægter	24.250	59.916	46.913	79.644
8,9 Udgifter til personale og administration	-742.783	-683.991	-738.647	-676.601
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	-35.276	-28.541	-56.441	-48.344
Andre driftsudgifter	-2.056	-29.682	-2.056	-29.682
10 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-93.849	-104.862	-88.579	-97.628
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	50.973	28.552	36.111	16.147
Resultat før skat	268.485	243.207	274.523	251.244
11 Skat	-46.660	-44.372	-52.698	-52.409
Årets resultat	221.825	198.835	221.825	198.835
Forslag til resultatdisponering				
Netto opskrivning efter den indre værdis metode	50.973	23.799		
Rente af garantkapital	14.591	13.899		
Rente af hybrid kapital	20.738	20.737		
Overført overskud	135.523	140.400		
I alt anvendt	221.825	198.835		
Totalindkomst				
Årets resultat	221.825	198.835	221.825	198.835
Værdiregulering domicilejendomme	0	-1.882	1.067	-2.058
Skat af værdiregulering domicilejendomme	0	414	-235	453
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	1.067	-176	0	0
Skat af omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	-235	39	0	0
Anden totalindkomst i alt	832	-1.605	832	-1.605
Totalindkomst i alt	222.657	197.230	222.657	197.230

1.000 kr.

Balance

Note	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
Aktiver					
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker...	407.364	380.511	407.365	380.512	
12 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.....	1.532.895	816.387	1.563.166	839.870	
13 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris.....	13.105.979	11.375.505	12.989.338	11.253.194	
14 Obligationer til dagsværdi	4.605.107	4.829.534	4.605.291	4.830.656	
15 Aktier m.v.	805.552	695.217	807.626	696.888	
16,17 Kapitalandele i associerede virksomheder	277.315	228.085	204.397	165.443	
16,17 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	182.341	176.923	0	0	
18 Aktiver tilknyttet puljeordninger	192.411	186.465	192.411	186.465	
19 Immaterielle aktiver	136.787	155.037	136.787	155.037	
20 Grunde og bygninger i alt	166.575	184.939	484.849	509.913	
- Investeringsjendomme.....	90.029	107.536	98.573	116.380	
- Domicilejendomme.....	76.546	77.403	386.276	393.533	
21 Øvrige materielle aktiver	43.347	33.284	84.011	59.877	
Aktuelle skatteaktiver	17.244	11.340	16.340	10.589	
22 Udsudte skatteaktiver	0	4.610	0	3.118	
Aktiver i midlertidig besiddelse.....	1.443	334	1.443	1.618	
Andre aktiver	258.133	256.597	260.390	259.754	
Periodeafgrænsningsposter	90.610	82.535	91.132	83.144	
Aktiver i alt.....	21.823.103	19.417.303	21.844.546	19.436.078	

Note	MODERSELSKAB		KONCERN		
	2016	2015	2016	2015	
Passiver					
23	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.219.307	475.325	1.219.307	475.325
24	Indlån og anden gæld	15.918.679	14.775.574	15.893.107	14.763.501
	Indlån i puljeordninger	192.411	186.465	192.411	186.465
	Andre passiver	892.333	879.200	917.406	898.477
	Periodeafgrænsningsposter	8.913	7.531	11.986	10.089
	Gæld i alt	18.231.643	16.324.095	18.234.217	16.333.857
25	Hensættelser til pensioner	5.444	2.815	5.444	2.815
22	Hensættelser til udskudt skat	13.224	0	22.758	0
	Hensættelser til tab på garantier	37.159	31.533	45.323	38.257
	Andre hensatte forpligtelser	15.896	2.301	17.067	4.590
	Hensatte forpligtelser i alt	71.723	36.649	90.592	45.662
26	Efterstillede kapitalindskud	358.239	158.935	358.239	158.935
	Garantikapital	648.690	579.720	648.690	579.720
27	Hybrid kapital	200.000	200.000	200.000	200.000
	Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode	74.738	23.662	87.477	52.095
	Opskrivningshenlæggelse	862	862	8.505	7.673
	Rente af kapital	35.329	34.636	35.329	34.636
	Overført overskud	2.201.879	2.058.744	2.181.497	2.023.500
	Egenkapital i alt	3.161.498	2.897.624	3.161.498	2.897.624
	Passiver i alt	21.823.103	19.417.303	21.844.546	19.436.078

Egenkapitalopgørelse

	GARANT- KAPITAL	HYBRID KAPITAL	RESERVE FOR NETTO- OPSKRIVNING EFTER DEN INDRE VÆRDIS METODE	OPSKRIV- NING- HENLÆG- GELSE	RENTE AF KAPITAL	OVERFØRT OVERSKUD	I ALT
Egenkapital 2016							
Moderselskab							
Egenkapital primo.....	579.720	200.000	23.662	862	34.636	2.058.744	2.897.624
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder.....	0	0	832	0	0	0	832
Anden totalindkomst i alt.....	0	0	832	0	0	0	832
Årets resultat.....	0	0	50.973	0	35.329	135.523	221.825
Totalindkomst i alt.....	0	0	51.805	0	35.329	135.523	222.657
Udbetalt rente af garantkapital.....	0	0	0	0	-13.899	-10	-13.909
Udbetalt rente af hybrid kapital.....	0	0	0	0	-20.737	0	-20.737
Skat af kapitalforrentning.....	0	0	0	0	0	7.622	7.622
Andre kapitalbevægelser.....	0	0	-729	0	0	0	-729
Kapitalændring.....	68.970	0	0	0	0	0	68.970
Egenkapital ultimo.....	648.690	200.000	74.738	862	35.329	2.201.879	3.161.498
Koncern							
Egenkapital primo.....	579.720	200.000	52.095	7.673	34.636	2.023.500	2.897.624
Værdiregulering domicilejendomme.....	0	0	0	832	0	0	832
Anden totalindkomst.....	0	0	0	832	0	0	832
Årets resultat.....	0	0	36.111	0	35.329	150.385	221.825
Totalindkomst i alt.....	0	0	36.111	832	35.329	150.385	222.657
Udbetalt rente af garantkapital.....	0	0	0	0	-13.899	-10	-13.909
Udbetalt rente af hybrid kapital.....	0	0	0	0	-20.737	0	-20.737
Skat af kapitalforrentning.....	0	0	0	0	0	7.622	7.622
Andre kapitalbevægelser.....	0	0	-729	0	0	0	-729
Kapitalændring.....	68.970	0	0	0	0	0	68.970
Egenkapital ultimo.....	648.690	200.000	87.477	8.505	35.329	2.181.497	3.161.498

1.000 kr.

	GARANT- KAPITAL	HYBRID KAPITAL	RESERVE FOR NETTO- OPSKRIVNING EFTER DEN INDRE VÆRDIS METODE	OPSKRIV- NING- HENLÆG- GELSE	RENTE AF KAPITAL	OVERFØRT OVERSKUD	I ALT
Egenkapital 2015							
Moderselskab							
Egenkapital primo.....	523.980	0	0	2.330	14.713	1.910.260	2.451.283
Ændring i regnskabspraksis.....	0	200.000	0	0	20.737	0	220.737
Korrigeret egenkapital primo	523.980	200.000	0	2.330	35.450	1.910.260	2.672.020
Værdiregulering domicilejendomme.....	0	0	0	-1.468	0	0	-1.468
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder.....	0	0	-137	0	0	0	-137
Anden totalindkomst i alt.....	0	0	-137	-1.468	0	0	-1.605
Årets resultat	0	0	23.799	0	34.636	140.400	198.835
Totalindkomst i alt.....	0	0	23.662	-1.468	34.636	140.400	197.230
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	0	0	-14.713	-40	-14.753
Udbetalt rente af hybrid kapital	0	0	0	0	-20.737	0	-20.737
Skat af kapitalforrentning.....	0	0	0	0	0	8.124	8.124
Kapitalændring	55.740	0	0	0	0	0	55.740
Egenkapital ultimo.....	579.720	200.000	23.662	862	34.636	2.058.744	2.897.624
Koncern							
Egenkapital primo.....	523.980	0	40.686	9.278	14.713	1.862.626	2.451.283
Ændring i regnskabspraksis.....	0	200.000	0	0	20.737	0	220.737
Korrigeret egenkapital primo	523.980	200.000	40.686	9.278	35.450	1.862.626	2.672.020
Værdiregulering domicilejendomme.....	0	0	0	-1.605	0	0	-1.605
Anden totalindkomst.....	0	0	0	-1.605	0	0	-1.605
Årets resultat	0	0	11.409	0	34.636	152.790	198.835
Totalindkomst i alt.....	0	0	11.409	-1.605	34.636	152.790	197.230
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	0	0	-14.713	-40	-14.753
Udbetalt rente af hybrid kapital	0	0	0	0	-20.737	0	-20.737
Skat af kapitalforrentning.....	0	0	0	0	0	8.124	8.124
Kapitalændring	55.740	0	0	0	0	0	55.740
Egenkapital ultimo.....	579.720	200.000	52.095	7.673	34.636	2.023.500	2.897.624

Kapitalopgørelse

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
Egenkapital.....	3.161.498	2.897.624	3.161.498	2.897.624	
Hybrid kapital.....	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	
Rente af kapital.....	-35.329	-34.636	-35.329	-34.636	
Immaterielle aktiver.....	-147.376	-170.946	-147.376	-170.946	
Kapitalandele i andre finansielle virksomheder mv.....	-165.442	-145.814	-165.430	-145.806	
Fradrag for garantramme.....	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	
Forsigtig værdiansættelse.....	-6.378	-6.252	-6.172	-6.049	
Egentlig kernekapital.....	2.576.973	2.309.976	2.577.191	2.310.187	
Hybrid kapital.....	200.000	200.000	200.000	200.000	
Kapitalandele i andre finansielle virksomheder mv.....	-55.147	-109.361	-55.143	-109.355	
Kernekapital.....	2.721.826	2.400.615	2.722.048	2.400.832	
Efterstillede kapitalindskud.....	358.239	158.935	358.239	158.935	
Kapitalandele i andre finansielle virksomheder mv.....	-56.403	-110.856	-56.399	-110.851	
Kapitalgrundlag.....	3.023.662	2.448.694	3.023.888	2.448.916	
Kreditrisiko.....	14.396.767	12.436.304	14.204.152	12.443.931	
Markedsrisiko.....	1.457.206	1.851.404	1.461.949	1.854.863	
Operationel risiko.....	1.836.534	1.763.951	1.882.570	1.785.207	
Samlet risikoeksponering.....	17.690.507	16.051.659	17.548.671	16.084.001	
Egentlig kernekapitalprocent.....	14,6 %	14,4 %	14,7 %	14,4 %	
Kernekapitalprocent.....	15,4 %	15,0 %	15,5 %	14,9 %	
Kapitalprocent.....	17,1 %	15,3 %	17,2 %	15,2 %	

Noteoversigt

1	Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.....	36
2	Hoved- og nøgletal.....	38
3	Risikostyring.....	43
4	Renteindtægter.....	58
5	Renteudgifter.....	58
6	Gebyrer og provisionsindtægter.....	58
7	Kursreguleringer.....	58
8	Udgifter til personale og administration.....	59
9	Revisionshonorar.....	60
10	Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender m.v.....	60
11	Skat.....	62
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.....	62
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris.....	63
14	Obligationer til dagsværdi.....	63
15	Aktier m.v.....	64
16	Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder.....	64
17	Koncernoversigt.....	65
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger.....	65
19	Immaterielle aktiver.....	65
20	Grunde og bygninger.....	67
21	Øvrige materielle aktiver.....	67
22	Udskudt skat.....	68
23	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker.....	68
24	Indlån og anden gæld.....	68
25	Hensættelser til pensioner.....	69
26	Efterstillede kapitalindskud.....	69
27	Hybrid kapital.....	69
28	Eventualforpligtelser.....	70
29	Afledte finansielle instrumenter.....	70
30	Valutaeksponering.....	74
31	Renterisiko på gældsinstrumenter.....	74
32	Nærtstående parter.....	75
33	Regnskabspraksis.....	76

Noter

1 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser er forbundet med ledelsesmæssige skøn over, hvordan fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser.

De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige, men som er usikre. Herudover er Sparekassen og koncernen påvirket af risici og usikkerheder, som kan føre til, at de faktiske resultater kan afvige fra skønnene.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Test af værdiforringelse af individuelle udlån er forbundet med skøn over forhold, hvor der er høj grad af usikkerhed. Usikkerheden er forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Sparekassen anvender en konservativ dagsværdiberegning af sikkerheder, og følger bl.a. Finanstilsynets seneste anbefalinger vedrørende værdiansættelser af sikkerheder herunder hektarpriserne på landbrugsjord. I Sparekassens markedsområde ligger hektarpriserne mellem 125.000 og 160.000 kroner. På ejendomme anvendes et differentieret afkastkrav alt efter ejendomstype og beliggenhed.

Gruppevis nedskrivninger

Sparekassen anvender modellen for gruppevis nedskrivninger, der er udviklet af Lokale Pengeinstitutter. Modellen for gruppevis nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, da det historiske datagrundlag fortsat er begrænset, og det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med

ledelsesmæssige skøn vedrørende antal konkurser, jordpriser mv.

Dagsværdi af investerings- og domicilejendomme

Til måling af dagsværdien af ejendomme anvendes afkastmodellen. De fremtidige pengestrømme er baseret på Sparekassen Kronjyllands bedste estimering af det fremtidige resultat samt afkastkrav for hver enkelt ejendom under hensyntagen til blandt andet anvendelse, beliggenhed og vedligeholdelse.

Ledelsen har ved fastsættelsen af markedsværdierne på ejendommene taget udgangspunkt i tilgængelige markedsstatistikker fra en anerkendt mæglerkæde over gennemsnitlige markedslejer og afkastkrav på ejendomme i samme geografiske områder og af samme karakter. Ledelsen har i enkelte tilfælde som følge af ejendommernes særlige forhold anvendt egne afkastkrav.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til ved handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den pris, der vil blive modtaget ved salg på balancedagen, eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

Hovedparten af noterede aktier er sektoraktier, der værdiansættes til kurser offentliggjort af Lokale Pengeinstitutter. Kurserne er baseret på indre værdi eller seneste omfordelingskurs.

Nedskrivningstest for goodwill og kunderelationer

Nedskrivningstest på goodwill og kunderelationer indebærer skøn over, hvorledes de dele af Sparekassen,

som goodwill og kunderelationer knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme til at understøtte værdien af goodwill og kunderelationer i Sparekassen. Skønnet over de forventede fremtidige pengestrømme medfører en vis usikkerhed. Den fremtidige usikkerhed er indregnet i diskonteringsrenten.

Noter

2 Hoved- og nøgletal

Nøgletal er opgjort efter Finanstilsynets vejledning til indberetning af nøgletal.

Kapitalprocent	$\frac{\text{Kapitalgrundlag} \times 100}{\text{Samlet risikoeksponering}}$
Kernekapitalprocent	$\frac{\text{Kernekapital} \times 100}{\text{Samlet risikoeksponering}}$
Egenkapitalforrentning før skat	$\frac{\text{Resultat før skat} \times 100}{\text{Egenkapital (gns.)}}$
Egenkapitalforrentning efter skat	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Egenkapital (gns.)}}$
Indtjening pr. omkostningskrone	$\frac{\text{Indtægter}}{\text{Omkostninger (ekskl. skat)}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Aktiver i alt}}$
Renterisiko	$\frac{\text{Renterisiko} \times 100}{\text{Kernekapital}}$
Valutaposition	$\frac{\text{Valutaindikator 1} \times 100}{\text{Kernekapital}}$
Valutarisiko	$\frac{\text{Valutaindikator 2} \times 100}{\text{Kernekapital}}$
Udlån i forhold til egenkapital	$\frac{\text{Udlån}}{\text{Egenkapital}}$
Årets udlånsvækst	$\frac{(\text{Udlån ultimo} - \text{udlån primo}) \times 100}{\text{Udlån primo}}$
Summen af store eksponeringer	$\frac{\text{Summen af store eksponeringer} \times 100}{\text{Kapitalgrundlag}}$
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	$\frac{\text{Tilgodehavender med nedsat rente} \times 100}{\text{Udlån} + \text{garantier} + \text{nedskrivninger}}$

2 Hoved- og nøgletal (fortsat)

Akkumuleret nedskrivningsprocent	$\frac{\text{Akkumulerede nedskrivninger på udlån} \times 100}{\text{Udlån} + \text{garantier} + \text{nedskrivninger}}$
Akkumuleret netto nedskrivningsprocent*	$\frac{(\text{Akkumulerede nedskrivninger} + \text{overtagne nedskrivninger på udlån}) \times 100}{\text{Udlån} + \text{garantier} + \text{nedskrivninger}}$
Årets nedskrivningsprocent	$\frac{\text{Årets nedskrivninger på udlån} \times 100}{\text{Udlån} + \text{garantier} + \text{nedskrivninger}}$
Årets netto nedskrivningsprocent*	$\frac{(\text{Årets nedskrivninger} + \text{overtagne nedskrivninger på udlån}) \times 100}{\text{Udlån} + \text{garantier} + \text{nedskrivninger}}$
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån	$\frac{(\text{Udlån} + \text{nedskrivninger}) \times 100}{\text{Indlån}}$
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	$\frac{\text{Overskydende likviditet efter opfyldelse af FIL §152}}{10\% - \text{lovkravet}}$

* Nøgletal indgår ikke i Finanstilsynets vejledning

Noter

mio. kr.

	2016	2015	2014	2013	2012
2 Hoved- og nøgletal (fortsat)					
Moderselskab					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter.....	1.000	1.002	942	922	882
Kursreguleringer	67	0	9	54	14
Udgifter til personale og administration.....	-743	-684	-609	-578	-562
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-94	-105	-200	-328	-213
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder.....	51	29	-9	19	-3
Resultat før skat	268	243	143	179	158
Skat.....	-47	-44	-27	-40	-41
Årets resultat	222	199	116	139	117
Balance					
Udlån.....	13.106	11.376	10.045	10.204	10.408
Indlån.....	15.919	14.776	13.021	13.274	13.470
Garantkapital.....	649	580	524	588	555
Egenkapital	3.161	2.898	2.672	2.652	2.498
Balance i alt.....	21.823	19.417	16.697	16.947	17.420
Koncern					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter.....	1.009	1.008	945	919	875
Kursreguleringer	68	0	9	54	14
Udgifter til personale og administration.....	-739	-677	-604	-566	-550
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-56	-97	-194	-326	-213
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder.....	36	16	21	11	7
Resultat før skat	275	251	151	178	165
Skat.....	-53	-52	-35	-39	-48
Årets resultat	222	199	116	139	117
Balance					
Udlån.....	12.989	11.253	9.854	9.995	10.209
Indlån.....	15.893	14.764	12.999	13.270	13.469
Garantkapital.....	649	580	524	588	555
Egenkapital	3.161	2.898	2.672	2.652	2.498
Balance i alt.....	21.845	19.436	16.711	16.993	17.427

2 Hoved- og nøgletal (fortsat)

Moderselskab

Solvens

Kapitalprocent.....	17,1 %	15,3 %	15,3 %	16,9 %	15,8 %
Kernekapitalprocent	15,4 %	14,4 %	15,3 %	16,9 %	16,0 %

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	8,9 %	8,7 %	5,4 %	7,0 %	6,7 %
Egenkapitalforrentning efter skat.....	7,3 %	7,1 %	4,4 %	5,4 %	5,0 %
Indtjening pr. omkostningskrone.....	1,31	1,29	1,16	1,18	1,19
Afkastningsgrad.....	1,0 %	1,0 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %

Markedsrisiko

Renterisiko	0,0 %	0,5 %	0,1 %	0,7 %	0,4 %
Valutaposition.....	6,1 %	13,1 %	13,2 %	3,2 %	3,9 %
Valutarisiko.....	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Kreditrisiko

Udlån i forhold til egenkapital	4,1	3,9	3,8	3,8	4,2
Årets udlånsvækst	15,2 %	13,2 %	-1,6 %	-2,0 %	18,5 %
Summen af store eksponeringer	14,3 %	28,7 %	17,0 %	19,6 %	19,2 %
Andel af tilgodehavender med nedsat rente.....	0,8 %	1,4 %	0,6 %	1,2 %	0,9 %
Akkumuleret nedskrivningsprocent.....	5,9 %	5,4 %	6,0 %	5,2 %	3,5 %
Akkumuleret netto nedskrivningsprocent*.....	6,7 %	7,7 %	7,7 %	7,8 %	7,8 %
Årets nedskrivningsprocent	0,8 %	1,0 %	1,9 %	2,9 %	1,9 %
Årets netto nedskrivningsprocent*.....	0,7 %	0,8 %	1,4 %	1,8 %	1,9 %

Likviditet

Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån.....	88,0 %	81,7 %	83,6 %	82,0 %	80,7 %
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	172,1 %	174,7 %	159,7 %	197,8 %	203,0 %

Koncern

Solvens

Kapitalprocent.....	17,2 %	15,2 %	15,2 %	16,6 %	15,8 %
Kernekapitalprocent	15,5 %	14,4 %	15,2 %	16,6 %	16,0 %

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	9,1 %	9,0 %	5,7 %	6,9 %	7,0 %
Egenkapitalforrentning efter skat.....	7,3 %	7,1 %	4,4 %	5,4 %	5,0 %
Indtjening pr. omkostningskrone.....	1,31	1,29	1,16	1,18	1,2
Afkastningsgrad.....	1,0 %	1,0 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %

Markedsrisiko

Renterisiko	0,2 %	0,6 %	0,1 %	0,7 %	0,4 %
Valutaposition.....	6,1 %	13,1 %	13,2 %	3,3 %	3,9 %
Valutarisiko.....	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Noter

	2016	2015	2014	2013	2012
2 Hoved- og nøgletal (fortsat)					
Kreditrisiko					
Udlån i forhold til egenkapital	4,1	3,9	3,7	3,8	4,1
Årets udlånsvækst	15,4 %	14,2 %	-1,4 %	-2,1 %	17,9 %
Summen af store eksponeringer	14,3 %	28,7 %	17,0 %	19,8 %	19,1 %
Andel af tilgodehavender med nedsat rente.....	0,9 %	1,4 %	0,7 %	1,4 %	0,9 %
Akkumuleret nedskrivningsprocent.....	6,0 %	5,5 %	6,3 %	5,5 %	3,6 %
Akkumuleret netto nedskrivningsprocent*	6,7 %	7,9 %	7,9 %	8,1 %	8,0 %
Årets nedskrivningsprocent	0,8 %	1,0 %	1,8 %	2,9 %	2,0 %
Årets netto nedskrivningsprocent*.....	0,7 %	0,7 %	1,4 %	1,8 %	2,0 %
Likviditet					
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån.....	87,4 %	81,1 %	82,4 %	80,7 %	79,3 %
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	174,8 %	174,8 %	158,5 %	195,5 %	202,8 %

* Disse nøgletal er indarbejdet i forbindelse med overtagelsen af Sparekassen Østjylland i 2012.

3 Risikostyring

Sparekassen Kronjylland er eksponeret mod forskellige risici og anvender risikostyring som en del af de strategiske beslutninger og den daglige drift. Bestyrelsen fastlægger og reviderer løbende politikker, rammer og principper for risikostyringen, og den modtager løbende rapportering på udviklingen i risici og udnyttelsen af tildelte risikorammer.

De væsentligste risici for Sparekassen Kronjylland er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

Sparekassen påtager sig kun de risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen har de kompetencemæssige ressourcer til styringen af. Værktøjer til identifikation og styring af Sparekassens risici udvikles løbende. Mindst en gang årligt og ved væsentlige ændringer gennemgår bestyrelsen Sparekassens politik og rammer for risikostyring. Risikopolitikken tilpasses løbende det aktuelle markeds- og risikobillede, og disponeringen heraf sker ud fra et mål om at begrænse risikoen, men også at optimere afkastet.

De fastlagte rammer for risici er rummelige for udøvelse og udvikling af Sparekassen, og samtidig er rammerne sat til et niveau, der værner om Sparekassens stærke soliditet. Den daglige og løbende styring af kredit-, markeds-, likviditets- og operationelle risici foretages af Kredit, Finans og Økonomi.

I den selvstændige risikorapport (Risikorapport 2016) gennemgås risikoområderne, herunder individuelt solvensbehov. Risikorapporten er tilgængelig på Sparekassens hjemmeside under sparkron.dk/regnskab.

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab på grund af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser enten som følge af manglende evne eller vilje, herunder risikoen ved kunder med finansielle problemer,

store eksponeringer, koncentrationsrisici og risikoen på bevilgede ikke-udnyttede eksponeringer.

Sparekassens bestyrelse fastlægger de overordnede rammer for kreditgivningen i kreditpolitikken. Det centrale mål med kreditpolitikken er at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at de risici, der bliver taget, er baseret på et dokumenteret og oplyst grundlag. Overordnet set har det daglige arbejde med kreditrisikoen i Sparekassen til hensigt at identificere, måle, styre og forudse kreditrisiciene efter kreditpolitikken og dermed reducere tabene.

Der er udfærdiget en kreditpolitik for alle områder, hvor Sparekassen påtager sig kreditrisiko, med fastlæggelse af niveauet for kreditrisikoen samt beskrivelse af ønskede/ uønskede forretningstyper. Politikken tilpasses løbende udviklingen på forretningsområderne. De styringsværktøjer, der er til rådighed for kunderådgivere og overvågningsfunktioner, sikrer, at Sparekassen ikke påtager sig uønskede risici.

Sparekassens maksimale krediteksponering er angivet i tabel 1 nedenfor fordelt på eksponeringstyper.

Balanceførte poster i mio. kr.	2016	2015
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.838	1.093
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	12.989	11.253
Handelsbeholdning	4.745	4.917
Kapitalandele i associerede virksomheder	205	165
Ikke-balanceførte poster		
Garantier	4.443	3.796
Uudnyttede kreditter	4.843	4.242
I alt	29.063	25.466

Tabel 1. Den maksimale krediteksponering

Væksten i krediteksponeringen i 2016 er en afspejling af åbning af seks nye afdelinger de seneste to år, samt generel positiv vækst i de eksisterende afdelinger.

Sparekassens primære markedsområde er Midt- og Østjylland. Det fremgår af tabel 2, at 71,0 procent af udlån og garantier er ydet til kunder i Region Midtjylland. Desuden er en væsentlig del af de resterende 29,0 procent ydet til kunder i den nordlige del af Region Syddanmark, i den sydlige del af Region Nordjylland og Region Hovedstaden. De største regionsmæssige forskydninger i forhold til 2015 er en vækst på 2,5 procentpoint i Region Hovedstaden, og modsat et fald på 4,5 procentpoint i Region Midtjylland, hvor der dog nominelt ses en stigning i udlån og garantier på 1 milliard kroner.

Region	2016		2015	
	Udlån i mio. kr.	Pct.	Udlån i mio. kr.	Pct.
Udland	335	1,9	164	1,1
Region Hovedstaden	1.744	10,0	1.125	7,5
Region Midtjylland	12.377	71,0	11.359	75,5
Region Nordjylland	1.674	9,6	1.318	8,8
Region Sjælland	138	0,8	65	0,4
Region Syddanmark	1.174	6,7	1.019	6,8
Total	17.432	100,0	15.050	100,0

Tabel 2. Fordeling af udlån og garantier på markedsområder

	2016			2015		
	Pct.	Udlån og garantier mio. kr.	Nedskrivninger mio. kr.	Pct.	Udlån og garantier mio. kr.	Nedskrivninger mio. kr.
Offentlige myndigheder	0,1	25	0	0,0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	9,1	1.582	384	10,8	1.622	331
Industri og råstofudvinding	2,2	379	11	2,2	332	11
Energiforsyning	0,6	111	14	0,7	111	13
Bygge og anlæg	4,3	756	36	3,7	549	49
Handel	7,2	1.263	70	7,4	1.114	74
Transport, hotel og restaurant	4,4	768	18	3,3	493	32
Information og kommunikation	0,7	114	3	0,4	66	3
Finansiering og forsikring	5,0	872	29	5,0	755	45
Fast ejendom	11,7	2.031	232	11,0	1.654	251
Øvrige erhverv	8,4	1.467	122	8,1	1.214	120
Erhverv i alt	53,7	9.368	918	52,6	7.910	930
Private	46,3	8.064	343	47,4	7.140	357
I alt	100,0	17.432	1.260	100,0	15.050	1.287

Tabel 3. Fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier efter nedskrivninger/hensættelser.

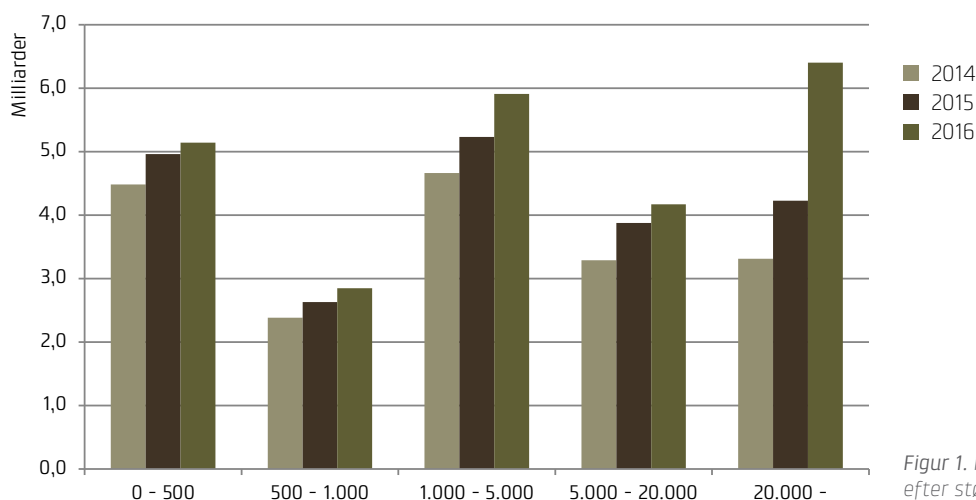
For at sikre en god risikomæssig diversificering har Sparekassen en række interne målsætninger. Sparekassen ønsker således ikke eksponeringer mod enkelte kunder eller brancher i et omfang, der kan svække Sparekassens finansielle styrke væsentligt. Sparekassen ønsker derfor ikke at tiltrække eksponeringer, der er større end 10 procent af kapitalgrundlaget. Som udgangspunkt ønsker Sparekassen, at eksponeringerne enkeltvis kan holdes inden for 2 procent af kapitalgrundlaget. Eksponeringen mod branchen landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri må udgøre op til 12 procent, eksponeringen mod ejendomme op til 20 procent. Som led i Sparekassens strategi ønskes andelen af erhvervsudlån fremadrettet forøget.

Den største koncentration er i branchegrupperne fast ejendom med 11,7 procent og landbrug m.v. med 9,1 procent. I forhold til Finanstilsynets grænse for fast ejendom i Tilsynsdiamanten på 25 procent vurderes Sparekassens niveau at være passende. Da ejendoms-eksponeringen i Tilsynsdiamanten opgøres før nedskrivninger, og også inkluderer byggeprojekter, opgøres Sparekassens ejendoms-eksponering i Tilsynsdiamanten til 14 %. En del af eksponeringen til dette segment er ydet til almindelige erhvervsvirksomheders investering i ejendomme til egen anvendelse. Branchefordelingen i 2016 viser ingen store forskydninger i forhold til 2015.

Af figur 1 ses en stigning i 2016 af eksponeringerne i alle kategorier. Sparekassen har størst volumen i kategorien over tyve millioner kroner, efterfulgt af kategorien mellem 1 og 5 millioner kroner. Udviklingen i engagementer over 20 millioner kroner er en følge af Sparekassens strategi om at øge udlån til erhverv.

Andelen af krediteksponeringer, der er større end 10 procent af kapitalgrundlaget, udgør 14,3 procent af kapitalgrundlaget, mod 28,7 % i 2015. I forhold til Finanstilsynets grænse for summen af store eksponeringer på 125 procent er Sparekassens niveau således lavt. Også på lavere eksponeringsniveauer er der en betragtelig spredning, idet 21 procent af samtlige eksponeringer er ydet til kunder med en eksponering på under en halv million kroner. 57 procent af samtlige eksponeringer er ydet til kunder med en eksponering på under 5 millioner kroner.

Finanstilsynet ændrer fra og med 2018 pejlemærket vedrørende store eksponeringer, så det tager udgangspunkt i de 20 største eksponeringer uanset disses størrelse i forhold til kapitalgrundlaget. Derudover skal de store eksponeringer fremover måles op mod den egentlige kernekapital og ikke som i dag det samlede kapitalgrundlag. Til gengæld hæver Finanstilsynet grænsen fra 125 procent til 175 procent.

Figur 1. Kunders eksponeringer fordelt efter størrelse i 1.000 kroner

Sparekassens 20 største eksponeringer før nedskrivninger udgjorde per 31. december 2016 125,3 procent af den egentlige kernekapital, mod 99,3 procent i 2015, og ligger således under den foreslåede grænse på 175 procent.

Organisation

Kreditområdet er bemandet med 26 medarbejdere. Kreditafdelingen ledes af Områdedirektør Kredit og er opdelt i Bevillingsafdelingen, Virksomhedsanalyseafdelingen, Insolvensafdelingen, Boligvurderings- & analyseafdelingen samt Kreditopfølgingsafdelingen.

Sparekassens bevillingsproces er centralt styret. De enkelte afdelinger refererer kreditmæssigt via afdelingens kreditansvarlige direkte til en central afdelingsansvarlig kreditbevilger i Bevillingsafdelingen, som via Områdedirektør Kredit og direktionen refererer til bestyrelsen for så vidt angår de største eksponeringer. Der udføres årligt centrale virksomhedsanalyser og rating på erhvervskunder større end 1 millioner kroner.

De decentrale bevillingsbeføjelser er tilpasset indehaverens kompetencer og behov. Alle større eksponeringer samt betydende eksponeringer med svage kunder bevilges centralt, ligesom den afdelingsansvarlige kreditbevilger fører kontrol med øvrige eksponeringer/bevillinger.

Kreditstyring

Sparekassen følger løbende sine udlånseksponeringer på individuel basis. For erhvervskunders vedkommende på

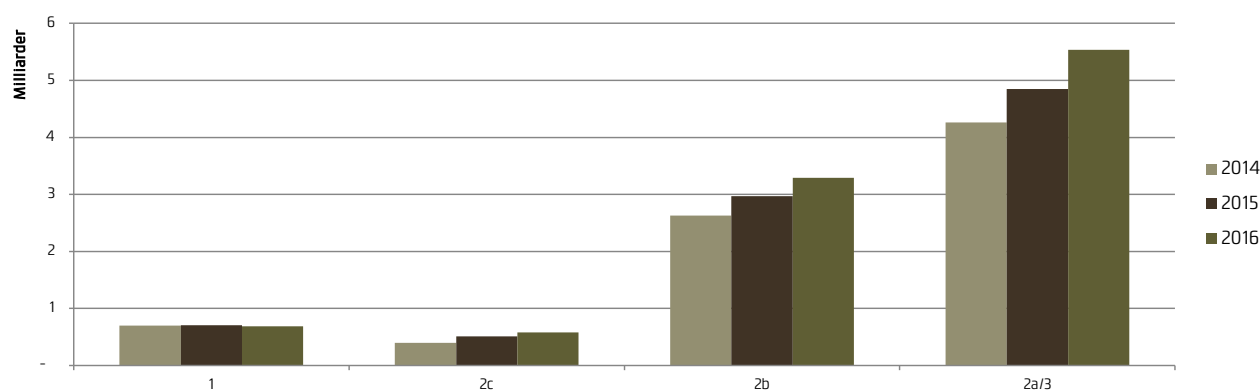
baggrund af kundens årlige regnskabsafreggelse og for private kunder en periodisk økonomigennemgang. Alle eksponeringer mod erhvervskunder revurderes årligt. Alle eksponeringer mod erhvervskunder rebevilles årligt, eller for de bedste boniteter og de mindste eksponeringer, senest hvert tredje år. Alle stående eksponeringer mod private kunder større end 0,25 millioner kroner rebevilles senest hvert femte år. De største og/eller mest risikofyldte erhvervskunder følges desuden både decentralt og centralt kvartalsvist via budgetopfølgning og lignende. Desuden følges kundernes bonitetsudvikling som følge af overtræk, ændring i ratingklasse, indberetning til RKI og lignende systematisk.

Kreditbonitet

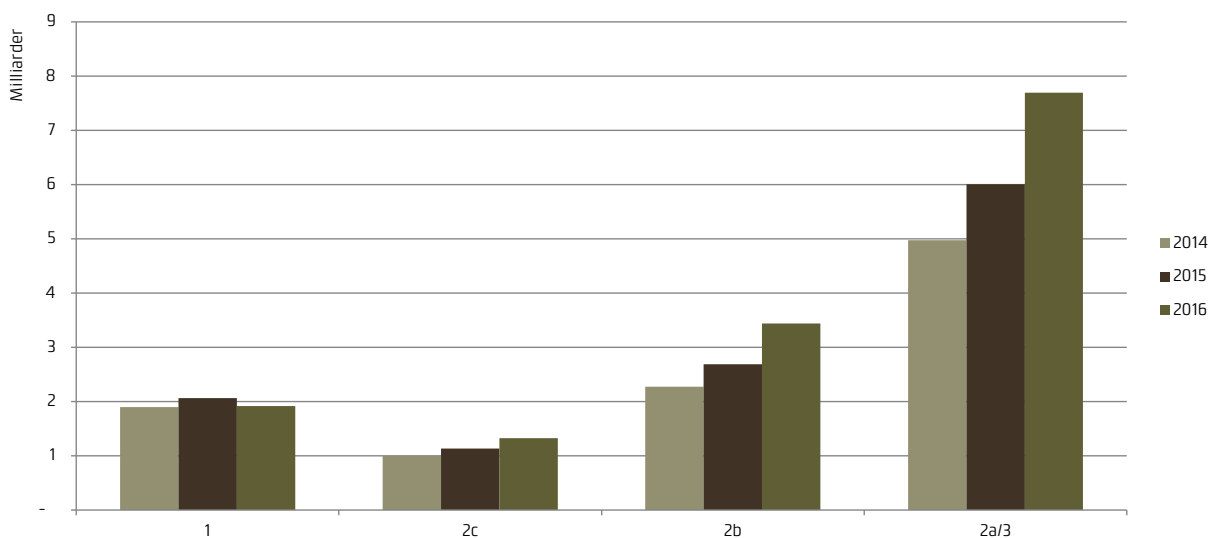
Udover at rate erhvervskunderne, opdeler Sparekassen desuden krediteksponeringerne i bonitetskategorier (3, 2a, 2b, 2c og 1), der er defineret af Finanstilsynet.

Af figur 2 og figur 3 fremgår Sparekassens engagementer med henholdsvis privatkunder og erhvervskunder, fordelt på kreditbonitet.

Krediteksponeringerne er i betydelig grad rettet mod gode og sunde eksponeringer, således er 54 procent af alle eksponeringer rettet mod bonitetskategorierne 2a/3 i 2016 mod 52 procent i 2015. 55 procent for privatkunder og 54 procent for erhvervskunder er rettet mod 2a/3 mod henholdsvis 54 procent og 50 procent i 2015.

Figur 2. Privatkunders engagement fordelt på kreditbonitet.

Figur 3. Erhvervskunders engagement fordelt på kreditbonitet.

Sparekassens krediteksponeringer inddeles også i kategorierne non-performing lån (NPL) eller performing. Eksponeringer, hvorpå der er foretaget en individuel nedskrivning klassificeres som non-performing. Hertil kommer eksponeringer med mere end 90 dages restance.

Herudover laves også en opgørelse over lån med kreditlempler. En kreditlempe defineres som en ændring af lånevilkårene, som gives til en låntager grundet dennes økonomiske problemer. Opgørelsen inkluderer også refinansierede lånekontrakter til låntagere i økonomiske problemer.

Foruden udlån indgår i opgørelserne af NPL og kreditlempler også garantidebitorer, uigenkaldelige kredittilsagn, påløbne ubetalte renter, samt uudnyttede kredittilsagn, hvor betingelserne for tabsgivende kontrakter er til stede.

De følgende tabeller viser Sparekassens beholdning af NPL og udlån med kreditlempler.

Tabel 4 viser en beholdning af non-performing lån på 2,6 milliarder kroner, svarende til 14 procent.

	Offentlige	Erhverv	Landbrug	Private	Total
Non-performing	0	1.243	585	784	2.612
Performing	22	9.425	1.445	8.033	18.925
Total	22	10.668	2.030	8.817	21.537

Tabel 4. NPL, 2016, millioner kroner

	Offentlige	Erhverv	Landbrug	Private	Total
Non-performing	0	275	257	67	599
Performing	0	23	0	5	28
Total	0	298	257	73	627

Tabel 5. Udlån med kreditlempler, millioner kroner

Tabel 5 viser, at Sparekassen i 2016 havde udlån med kreditlempelser for i alt 627 millioner kroner, primært fordelt på landbrug og øvrige erhverv, med henholdsvis 257 millioner kroner og 298 millioner kroner.

Nedskrivninger

Sparekassen har defineret en række risikohændelser og eksponeringskarakteristika, som indikerer, hvornår der er tale om en svag eksponering. På baggrund heraf, samt kundens eksponering i øvrigt, overvåger kunderådgiveren løbende og individuelt alle sine kunder for at identificere, hvilke kunder der har objektive indikationer på værdiforringelse. Kunderådgiveren, afdelingens kreditansvarlige og afdelingsdirektører støttes desuden af centralt initierede værktøjer og information samt ved sparring med Kreditafdelingen.

Nedskrivninger defineres som nedskrivninger, hensættelser og dagsværdireguleringer/overtagne nedskrivninger. Sparekassens samlede nedskrivninger er på 1.261 millioner kroner, som svarer til en akkumuleret netto nedskrivningsprocent på 6,7 for både koncern og moderselskab, hvilket er et fald på 1,2 og 1,0 procentpoint siden 2015 for henholdsvis koncern og moderselskab. Af de akkumulerede nedskrivninger udgør dagsværdireguleringer og overtagne nedskrivninger på kunder, der indgik ved sammenlægningen med Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse i alt 144 millioner kroner i 2016. I branchen fast ejendom er der nedskrivninger for 232 millioner kroner, hvilket svarer til 10,2 procent af eksponeringerne mod denne branche, mens nedskrivningerne for landbrug udgør 384 millioner kroner svarende til 19,5 procent af eksponeringerne.

Årets samlede netto nedskrivninger er på 68 millioner kroner (57 millioner kroner i 2015), og nedskrivningsprocenten er dermed 0,7 procent, hvilket er uændret i forhold til 2015. Tabel 6 viser en specifikation af netto nedskrivningerne fordelt på brancher.

Af tabellen ses, at landbrug tegner sig for den største andel af nedskrivningerne i 2016 med 92 millioner kroner. Fem kategorier har negative netto nedskrivninger, hvoraf private udgør den største med -30 millioner, dvs. netto tilbageførte nedskrivninger. Såfremt landbrug holdes

	2016	2015
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt skovbrug og fiskeri	92	72
Industri og råstofudvinding	1	0
Energiforsyning	6	-1
Bygge og anlæg	-2	1
Handel	13	-10
Transport, hotel og restaurant	-3	-5
Information og kommunikation	0	0
Finansiering og forsikring	-10	6
Fast ejendom	-2	1
Øvrige erhverv	3	-4
Erhverv i alt	98	60
Private	-30	-3
I alt	68	57

Tabel 6. Årlige netto nedskrivninger fordelt på brancher, millioner kroner

	2016	2015
Betydelige økonomiske vanskeligheder	1.108	1.160
Kontraktbrud	26	32
Lempelser i lånevilkår	44	51
Sandsynlig konkurs	27	10
I alt	1.205	1.253

Tabel 7. Individuelle nedskrivninger fordelt på OIV begivenheder, millioner kroner.

udenfor opgørelsen, ville netto nedskrivningerne i alt være -24 millioner kroner.

Sparekassens eksponering mod kunder med nedskrivning er på 2.155 millioner kroner svarende til 11,5 procent af alle kundeeksponeringer. Sparekassen har nedskrevet 56 procent af udlån og garantier for kunder med nedskrivning, idet eksponeringerne er modregnet betalingsstrømme som følge af forventet realisation af sikkerheder samt en begrænset betalingsevne i henhold til individuelle handlingsplaner/kreditstrategier. Rentenustilte udlån og garantier er i 2016 på 157 millioner kroner mod 229 millioner kroner i 2015.

Eksponeringer, der overdrages til Insolvensafdelingen, afskrives for den del, der ikke vurderes at være dækket af realiserbar sikkerhed. Eksponeringer, hvorpå renten er nulstillet, vurderes særligt nøje. Tab, der vurderes uundgåelige, afskrives helt eller delvist. I 2016 androg dette beløb 121 millioner kroner og 49 millioner kroner på overtagne nedskrivninger mod 151 millioner kroner og 87 millioner kroner i 2015.

Sparekassens landbrugseksponeringer på mere end 5 millioner kroner er i fjerde kvartal gennemgået individuelt med henblik på sikring af korrekt regnskabsmæssig måling. De gruppevise nedskrivninger på landbrug i henhold til LOPI-modellen andrager 3,6 millioner kroner (5 millioner

kroner i 2015). Der er ud fra et ledelsesmæssigt skøn afsat yderligere 36,3 millioner kroner (10 millioner kroner i 2015) til gruppevise nedskrivninger i relation til den fortsatte usikkerhed i landbruget, herunder prisrelationerne.

Landbrug

Sparekassen ser det som en naturlig opgave at finansiere landbruget og deltage i udviklingen heraf. Sparekassens mål er, at eksponeringen mod landbrug udgør en uændret andel af Sparekassens samlede eksponeringer. I den løbende styring af eksponeringerne tilstræber Sparekassen at bidrage til en udvikling, der samtidig reducerer eller fastholder Sparekassens risiko i erhvervet.

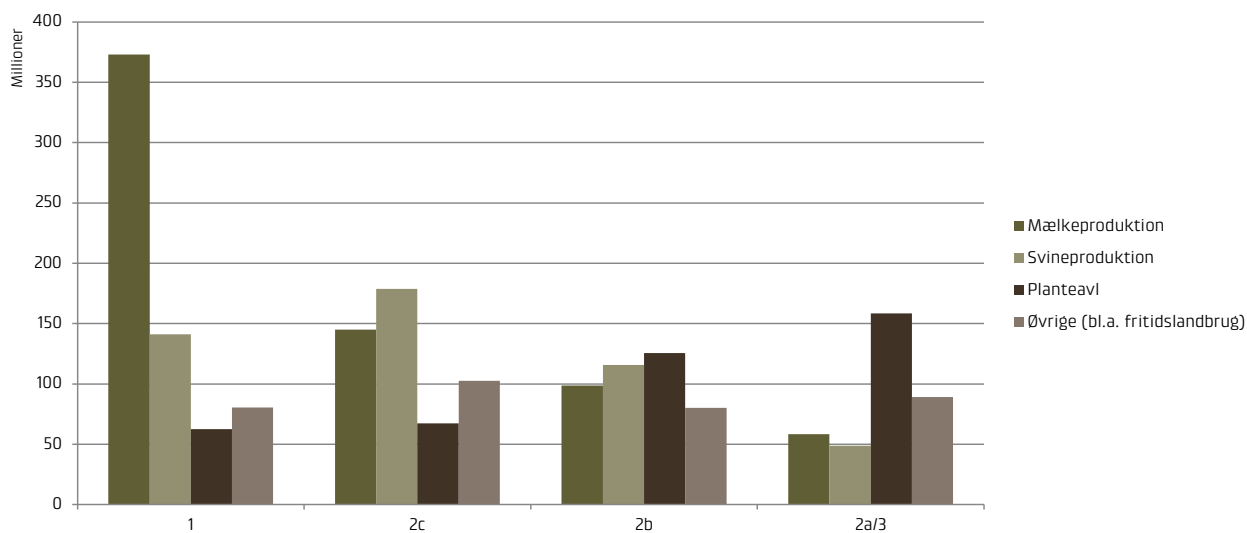
Af figur 4 fremgår de aktuelle udfordringer i dansk landbrug, herunder særligt mælkeproduktion, som udgør en stor andel af engagementerne i kreditbonitetskategori 1.

Samlet set vurderes Sparekassens eksponeringer at være forholdsvis solide under de nuværende omstændigheder. 18 procent af eksponeringerne er rettet mod landbrugs-kunder klassificeret 2a/3 (54 procent for erhvervs-kunder i gennemsnit) og præget af en tilfredsstillende spredning på landbrugets produktionsgrene.

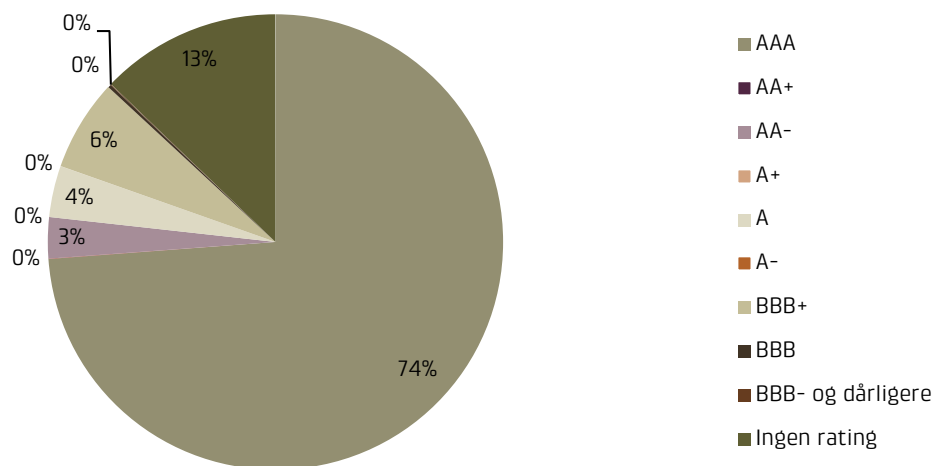
Nedskrivningerne på landbrug steg i 2016 med 53 millioner kroner fra 331 millioner kroner til 384 millioner kroner. Nedskrivningsandelen steg ligeledes fra 17,0 procent til

	Udlån og garantier, millioner kroner	Nedskrivning, millioner kroner	% af udlån og garantier til landbrug	% af udlån og garantier i alt	Nedskrivning i % af udlån og garantier til landbrug
Mælkeproduktion	472	215	30	3	45
Svineproduktion	416	79	26	2	19
Planteavl	379	45	24	2	12
Øvrige (bl.a. fritidslandbrug)	315	46	20	2	14
I alt	1.582	384	100	9	24

Tabel 8. Udlån til landbrug fordelt på produktionsgrene

Figur 4. Udlån til landbrug fordelt på kreditboniteter og produktionsgrene

Figur 5. Obligationer fordelt på S&P rating.

19,5 procent. Udviklingen er påvirket af tabsafskrivninger, hvoraf landbrug udgør en væsentlig andel af Sparekassens samlede tabsafskrivninger på 121 millioner kroner i 2016. I Sparekassens nedskrivningsberegninger er som udgangspunkt anvendt Finanstilsynets vejledninger vedrørende jordpriser, realisationsomkostninger mv.

Finansielle modparter

Når Sparekassen foretager handler på de finansielle markeder, opstår der eksponeringer mod finansielle modparter, og Sparekassen har dermed en kreditrisiko. Sparekassen bevilger lines mod finansielle modparter ud fra de kreditmæssige kriterier, som er fastsat i kreditpolitikken, såsom modpartens risikoprofil, rating, størrelse og økonomiske forhold. Der er kontinuerlig overvågning og opfølgning på disse lines.

Kreditrisikoen mod finansielle modparter består primært af tilgodehavender ved centralbanker og kreditinstitutter, samt Sparekassens obligationsbeholdning på 4.605 millioner kroner. Sparekassens eksponeringer mod centralbanker og kreditinstitutter vurderes at have en lav risiko.

Den største del af obligationsbeholdningen består af AAA-ratede danske realkreditobligationer og har dermed en lav risiko. Desuden har Sparekassen en mindre beholdning af erhvervsobligationer, hvor det vurderes, at forholdet mellem afkast og risiko er acceptabelt.

Sparekassen varetager for en række tilknyttede pengeinstitutter afvikling af fondshandler, clearing, derivathandel samt udlandshandler.

Udlånsvækst

Sparekassen tilstræber en kontinuerlig organisk udlånsvækst, som ikke overstiger grænseværdien i Finanstilsynets Tilsynsdiamant og er tilpasset udsigterne for dansk økonomi. Sparekassens udlånsvækst har i 2016 været positiv med 15 procent, fordelt både på eksisterende og nye afdelinger. Sparekassen overskrider således ikke Tilsynsdiamantens grænseværdi på 20 procent.

Leasing

Inden for koncernen udbydes leasing gennem Krone Kapital. Den følgende tabel viser fordelingen af leasing-

Finansielle leasing kontrakter	Koncern	
	2016	2015
Anfordring	5.792	4.639
Til og med 3 måneder	19.655	9.487
Over 3 måneder til og med 1 år	69.611	40.326
Over 1 år til og med 5 år	450.791	304.459
Over 5 år	67.066	39.746
Total	612.915	398.657

Operationelle leasing kontrakter		
	2016	2015
Anfordring	1.755	6.019
Til og med 3 måneder	2.910	1.168
Over 3 måneder til og med 1 år	11.072	8.716
Over 1 år til og med 5 år	24.215	9.496
Over 5 år	1	6
Total	39.953	25.405

Tabel 9. Leasingkontrakter inddelt efter løbetid, 1.000 kr.

kontrakter på henholdsvis operationel og finansiell leasing, inddelt efter løbetid.

De finansielle leasingkontrakter beløber sig til 612,9 millioner kroner i 2016 mod 398,7 millioner kroner i 2015. Hvad angår operationel leasing, så er der i 2016 40,0 millioner kroner, mod 25,4 millioner kroner i 2015.

Væksten i leasingkontrakter kommer både fra Sparekassens kunder og Krone Kapitals egne kontrakter, og er primært sket i brancherne finansiering og forsikring samt transport.

	Erhverv	Landbrug mm.	Private	2016 i alt	2015
Erhvervsjendomme					
Nominel værdi	5.000	1.431	34	6.464	5.368
Anvendt sikkerhed	1.530	474	9	2.013	1.520
Overskydende sikkerhed	168	27	7	201	130
Private ejendomme					
Nominel værdi	779	621	6.287	7.687	6.747
Anvendt sikkerhed	283	199	1.999	2.482	2.174
Overskydende sikkerhed	17	6	327	349	369
Virksomhedspant					
Nominel værdi	1.176	88	7	1.271	1.054
Anvendt sikkerhed	1.025	86	7	1.117	935
Overskydende sikkerhed	90	1	0	91	55
Værdipapirer og kontanter					
Nominel værdi	466	18	218	701	498
Anvendt sikkerhed	450	16	194	660	450
Overskydende sikkerhed	17	1	26	44	45
Løsøre					
Nominel værdi	885	123	565	1.573	1.285
Anvendt sikkerhed	288	64	272	623	487
Overskydende sikkerhed	19	5	11	36	27
Øvrige					
Nominel værdi	906	70	169	1.145	1.108
Anvendt sikkerhed	57	26	25	107	139
Overskydende sikkerhed	21	1	28	49	38
Total nominel værdi	9.212	2.351	7.280	18.841	16.060
Total anvendt sikkerhed	3.632	865	2.506	7.002	5.705
Total overskydende sikkerhed	331	41	399	770	664

Tabel 10. Sikkerheder fordelt på private, landbrug og øvrige erhverv, millioner kroner

Kreditgivning skal, selvom den tager udgangspunkt i kundens aktivitet samt evne og vilje til tilbagebetaling, som hovedregel, ske mod sikkerhedsstillelse, så Sparekassen har den bedst opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning. Sikkerhedsværdien udmåles på en konservativ måde og baserer sig på en situation, hvor ejeren er udsat for økonomisk nedbrud, og de pantsatte effekter skal afhændes til dagsværdi indenfor 6 måneder. De forventede omkostninger ved overtagelse og realisation er fratrukket sikkerhedsværdien.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er defineret som risikoen for, at markedsværdien af aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i kurser og priser på de finansielle markeder. Eksponeringen mod markedsrisiko i Sparekassen vedrører disponeringer inden for ind- og udlån, værdipapirbeholdning, valuta, mellemværende med andre pengeinstitutter samt afledte finansielle instrumenter. Sparekassens grundlæggende politik er, at Sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på Sparekassens selvstændighed.

Markedsrisiko kan inddeles i forskellige markedsrisikotyper, og Sparekassen er primært eksponeret over for følgende risikotyper:

- Renterisiko
- Spændrisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko

Det er Sparekassens bestyrelse, der fastsætter og bevilger rammerne for markedsrisikoen til direktionen. Direktionen videregiver dernæst rammer til operative afdelinger i Sparekassen, som har indflydelse på eksponeringen over for markedsrisiko.

Overvågningen af markedsrisikoen sker i Sparekassens Middle Office, som gennem sin funktionsadskillelse fra afdelinger med positionstagningsbemyndigelse er en uafhængig enhed. Middle Office overvåger på daglig basis de afdelinger, som er blevet bemyndiget rammer, og eventuelle overskridelser rapporteres efter fastlagte procedurer. Derudover rapporteres der løbende til direktio-

nen og bestyrelsen om udviklingen i de enkelte risiko-områder, og om hvorvidt de fastlagte rammer bliver overholdt.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for tab på fastforrentede aktiver og passiver som følge af ændringer i renterne på de finansielle markeder.

Obligationsbeholdningen består som i 2015 primært af korte danske realkreditobligationer, suppleret med seniorgæld i udvalgte danske banker samt en mindre beholdning af virksomhedsobligationer. Renterisikoen er afdækket med finansielle instrumenter, og den er derfor tæt på nul.

	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 til 2 år	2 til 3 år	Over 3 år	I alt
DKK	-1.042	-4.637	1.285	-8.241	-24.910	-37.545
EUR	-520	-247	-435	-324	34.348	32.822
USD	43	47	-4	-62	-61	-37
GBP	24	-1	0	0	0	23
TRY	2	-13	-5	-4	0	-20
CHF	16	0	0	0	0	16
NOK	5	-9	0	0	0	-4
SEK	0	4	0	0	0	4
Øvrige	-1	5	-3	0	0	1
I alt	-1.473	-4.851	838	-8.631	9.377	-4.740

Tabel 11. Renterisiko fordelt på varighed og valuta, 1.000 kroner.

Af ovenstående tabel fremgår Sparekassens samlede renterisiko fordelt på henholdsvis valuta og varighed. Renterisikoen opgøres som tabet, der vil være ved en stigning i renteniveauet på plus ét procentpoint i alle valutaer. Positive beløb er udtryk for gevinst, mens negative beløb er udtryk for tab. Ved fald i renteniveauet

vil den omvendte sammenhæng gøre sig gældende, således at negative beløb er udtryk for gevinst, og positive beløb er udtryk for tab.

Renterisikoen udgør således ultimo 2016 i alt -4,7 millioner kroner, og som det fremgår af tabellen, er den primære eksponering i valutaerne DKK og EUR. I 2015 var renterisikoen -13,8 millioner kroner, og ligeledes primært fordelt på DKK og EUR.

Spændrisiko

Den største risiko i Sparekassens egenbeholdning, er risikoen for en udvidelse af kreditspændet mellem danske realkreditobligationer og afdækningen af renterisikoen i renteswaps og statsobligationer. Denne risiko kaldes også OAS-risiko. Udvidelsen af kreditspændet kan opstå, hvis investorerne øger afkastkravet til danske realkreditobligationer. Dette medfører en kurspåvirkning af realkreditobligationerne, som ikke modsvares af afdækningen, hvorved risikoen for tab opstår.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tab som følge af ændringer i valutakurserne på de finansielle markeder. Tabel 12 viser de tab, som Sparekassen vil få i de enkelte valutaer, såfremt valutakurserne udvikler sig negativt med fem procent.

Som det fremgår af tabel 12, er Sparekassens samlede valutarisiko ultimo 2016 9,0 millioner kroner. Af den samlede valutarisiko stammer 57 procent fra eksponering over for euro. En ændring på 5 procent i eurovalutakursen anser Sparekassen for mindre sandsynligt på grund af den danske valutakurspolitik.

Aktierisiko

Aktierisiko er risiko for tab som følge af ændringer i aktiekurserne på de finansielle markeder. Tabel 13 og tabel 14 viser Sparekassens aktiebeholdning ultimo 2016. Der skelnes mellem aktier, der er i handelsbeholdningen, og aktier, der er uden for handelsbeholdningen. Opdelingen går på, om aktierne er købt med handel for øje eller ikke. Placeringen i aktier i handelsbeholdningen må højst udgøre 5 procent af kernekapitalen. Sparekassen ønsker generelt en lav aktierisiko.

	Morderselskab		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
EUR	-5.056	-12.535	-5.060	-12.539
NOK	-1.206	-316	-1.224	-334
GBP	-535	-445	-535	-445
AUD	-477	-357	-477	-357
USD	-391	-902	-391	-902
SEK	-234	-1	-234	-2
SGD	-194	-25	-194	-25
JPY	-130	-79	-130	-79
CHF	-129	-129	-129	-129
PLN	-119	-35	-119	-35
TRY	-95	-1.041	-95	-1.041
Øvrige	-363	-361	-363	-361
I alt	-8.930	-16.227	-8.951	-16.250

Tabel 12. Valutarisiko fordelt på valutaer, 1.000 kroner.

	Koncern	
	2016	2015
Børsnoterede	28.762	43.515
Unoterede	29.796	23.429
Aktier i handelsbeholdningen i alt	58.558	66.944

Tabel 13. Aktier i handelsbeholdningen, 1.000 kroner.

	Koncern	
	2016	2015
Strategiske samarbejdspartnere	683.833	629.944
Associerede selskaber	204.397	165.444
Aktier uden for handelsbeholdningen i alt	888.230	795.388

Tabel 14. Aktier uden for handelsbeholdningen, 1.000 kroner.

Under strategiske samarbejdspartnere indgår selskaber, som Sparekassen har indgået et samarbejde med inden for områder som realkredit, investering, forsikring, betalingsformidling osv. Heraf er de største DLR Kredit A/S, Sparinvest Holding A og SDC Holding A/S, der er opgjort til dagsværdi, samt P.R.A.S., der er opgjort med udgangspunkt i indre værdi. Aktierne kan betragtes som investeringer, der er med til at underbygge Sparekassens forretningsgrundlag. I flere af selskaberne under strategiske samarbejdspartnere bliver aktierne omfordelt ud fra, hvor stort et forretningsomfang pengeinstituttet har med det pågældende selskab.

Aktier i associerede selskaber er aktier i selskaber, hvor Sparekassen har en betydelig indflydelse. Som det fremgår af tabellen, er beholdningen i associerede selskaber steget med 39 millioner kroner. Stigningen skyldes et godt afkast i beholdningen. Der henvises i øvrigt til note 16 vedrørende kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder.

	Koncern	
	2016	2015
Noterede priser (niveau 1)	91.922	43.515
Observerbare priser (niveau 2)	616.650	559.359
Ikke observerbare priser (niveau 3)	303.451	259.457

Tabel 15. Fordelingen af Sparekassens aktiebeholdning i dagsværdihierarkiet, 1.000 kroner.

Tabel 15 viser fordelingen af Sparekassens aktiebeholdning i dagsværdihierarkiet.

Aktier i niveau 2 og 3 er primært unoterede aktier i sektorejede selskaber.

Aktier værdiansættes efter følgende principper:

- Niveau 1: Noterede priser fra en anerkendt børs.
- Niveau 2: Aktionæroverenskomster samt gennemførte handler i forbindelse med omfordeling af aktier i selskaberne.
- Niveau 3: Ikke observerbare input, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber. Aktierne er værdiansat i henhold til Lokale Pengeinstitutters anbefalede kurser.

Målingen af aktier i niveau 3 er forbundet med nogen usikkerhed. En ændring på 10 procent af den opgjorte markedsværdi på aktier i niveau 3 vil påvirke resultatet før skat med 30,3 millioner kroner.

For aktier værdiansat i niveau 3 er der indregnet 42,4 millioner kroner i urealiseret kursregulering i resultatopgørelsen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for, at Sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Sparekassens likviditetsberedskab.

Målsætningen er, at Sparekassens likviditet til enhver tid skal være forsvarlig i forhold til at opfylde betalingsforpligtelser, at opretholde forretningsmodellen samt minimere omkostningerne ved likviditetsfremskaffelse.

Liquidty Coverage Ratio (LCR)

Sparekassens LCR er på 158. Det vil sige, at Sparekassen allerede nu overholder kravene for LCR med en god margin, ikke bare kravet på 70, der har været gældende i 2016, men også det endelige krav på 100 i 2018.

LCR beregnes på følgende måde:

$$\text{LCR} = \frac{\text{Likvide høj kvalitetsaktiver}}{\text{Udbetalinger} - \text{indbetalinger}}$$

	Koncern 2016
Likvide højkvalitetsaktiver	4.933
Udbetalinger under stress	3.686
Indbetalinger under stress	564
LCR	158

Tabel 16. Beregning af LCR, millioner kroner.

	Koncern	
	2016	2015
Kassebeholdning	133	127
Anfordringstilgodehavender i Nationalbanken	274	254
Anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter og forsikringselskaber	255	252
Ubelånte indlånsbeviser udstedt af Nationalbanken	1.150	431
Sikre letsælgelige (børsnoterede) og ubelånte værdipapirer	4.609	4.588
Andre sikre, letsælgelige og ubelånte værdipapirer	0	0
Likviditetsreserve i alt	6.421	5.652
Likviditetskrav i henhold til § 152	2.337	2.057
Likviditetsoverdækning	4.084	3.595

Tabel 17. Likviditetsreserve fordelt på aktivklasser, millioner kroner.

Tabel 16 viser beregningen af LCR for Sparekassen pr. 31. december.

§ 152

Sparekassens bestyrelse har fastlagt en minimumslikviditetsoverdækning på 75 procent i forhold til § 152 i Lov om finansiel virksomhed. Overdækningen skal disponeres med forsigtighed. Det betyder, at Sparekassen skal sikre en placering af overskudslikviditet under hensyntagen til indtjening samt markeds- og kreditrisiko. Nedenfor følger likviditetsoverdækningen ved udgangen af 2016.

Sparekassen har ultimo 2016 en likviditetsoverdækning på 175 procent i forhold til kravet i § 152, hvilket er den samme overdækning som i 2015. Dermed overholdes både kravet i Finanstilsynets tilsynsdiamant på 50 procent og Sparekassens interne overdækningskrav på 75 procent. Sparekassen følger en finansieringsstruktur baseret på et forsigtighedsprincip og vil derfor primært finansiere sig via egenkapital og indlånsoverskud. Den heraf overskydende likviditet skal som hovedregel være placeret i likvide papirer.

Operationel risiko

Operationel risiko defineres som risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Politikker for operationelle tab

Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Sparekassen har, med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici, udarbejdet flere politikker og dertil hørende instrukser og forretningsgange på alle væsentlige områder. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til it og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger.

Sparekassen har et system til registrering af operationelle hændelser, som anvendes af alle medarbejdere i Sparekassen. De registrerede hændelser analyseres og bearbejdes i

Sparekassens Middle Office, der står for rapportering på baggrund af registreringerne.

Herudover er der udarbejdet nødplaner for it. De skal begrænse tab i tilfælde af manglende it-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassens bestyrelse har godkendt en beredskabsplan for Sparekassens it-sikkerhed, der testes minimum to gange årligt. Sparekassen ønsker et stærkt kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

It

Sparekassens samarbejde med it-leverandøren SDC er grundigt indarbejdet i organisationen, og mange af Sparekassens rutiner er automatiserede. Det vurderes, at afhængigheden af nøglepersoner ikke er af betydning.

Organisation

Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, og Sparekassen har en lav personaleomsætning. Der er ingen individuelle performancebaserede, kompensationsystemer – hverken til direktion, ledende og/ eller udvalgte medarbejdere.

Alt markedsføringsmateriale bliver styret af Kommunikation & Markedsføring, og produkter og tjenesteydelser er fuldt implementeret i Sparekassen.

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
4 Renteindtægter					
Kreditinstitutter og centralbanker.....	534	1.084	1.048	1.585	
Udlån og andre tilgodehavender.....	655.197	677.822	659.843	679.777	
Obligationer.....	47.754	56.054	47.780	56.076	
Afledte finansielle instrumenter i alt.....	-7.097	-14.121	-7.097	-14.121	
Heraf valutakontrakter.....	-1	-699	-1	-699	
Heraf rentekontrakter.....	-6.597	-7.209	-6.597	-7.209	
Heraf aktiekontrakter.....	-499	-6.213	-499	-6.213	
Øvrige renteindtægter.....	0	0	442	286	
Renteindtægter i alt.....	696.388	720.839	702.016	723.603	
5 Renteudgifter					
Kreditinstitutter og centralbanker.....	527	-857	510	-1.053	
Indlån og anden gæld.....	-46.339	-66.122	-46.339	-66.122	
Efterstillede kapitalindskud.....	-9.045	-206	-9.045	-206	
Øvrige renteudgifter.....	0	0	-218	-216	
Renteudgifter i alt.....	-54.857	-67.185	-55.092	-67.597	
6 Gebyrer og provisionsindtægter					
Værdipapirhandel og depoter.....	103.363	97.020	103.363	97.020	
Betalingsformidling.....	50.397	41.560	50.397	41.560	
Lånesagsgebyrer.....	14.243	12.835	17.245	15.188	
Garantiprovision.....	28.766	39.833	31.484	42.931	
Øvrige gebyrer og provisioner.....	166.822	169.795	166.822	169.795	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt.....	363.591	361.043	369.311	366.494	
7 Kursreguleringer					
Obligationer.....	39.072	-55.737	39.090	-55.737	
Aktier m.v.	34.265	56.236	34.669	56.424	
Investerings ejendomme.....	-6.923	-4.964	-6.923	-4.964	
Valuta.....	-706	25.613	-698	25.597	
Valuta-, rente-, aktiekontrakter samt afledte finansielle instrumenter.....	1.784	-21.403	1.699	-21.253	
Aktiver i puljeordninger.....	11.601	14.304	11.601	14.304	
Indlån i puljeordninger.....	-11.601	-14.304	-11.601	-14.304	
Kursreguleringer i alt.....	67.492	-255	67.837	67	

	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
8 Udgifter til personale og administration				
Personaleudgifter.....	-454.094	-428.382	-462.152	-435.793
Administrationsudgifter.....	-288.689	-255.609	-276.495	-240.808
Udgifter til personale og administration i alt.....	-742.783	-683.991	-738.647	-676.601
Personaleudgifter				
Lønninger.....	-360.197	-346.158	-367.072	-352.745
Pensioner.....	-42.521	-38.953	-43.392	-39.718
Udgifter til social sikring.....	-51.376	-43.271	-51.688	-43.330
Personaleudgifter i alt.....	-454.094	-428.382	-462.152	-435.793
Heraf udgør vederlag til bestyrelse, direktionen og ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil:				
Bestyrelsen				
Jørgen B. Nielsen.....	-360	-360	-360	-360
Anne Lind Gleerup.....	-240	-240	-240	-240
Anders Buhl Christensen.....	-160	-160	-160	-160
Peter Hededam Christensen.....	-150	0	-150	0
Jens Frovin Stampe Dahl.....	-160	-160	-160	-160
Kurt Kvist.....	-67	-200	-67	-200
Hans-Jørgen Olsen.....	-160	-160	-160	-160
Per Munkholm Poulsen.....	-160	-160	-160	-160
Anders Balle Rasmussen.....	-40	-107	-40	-107
Ole Møller Sørensen.....	-120	-53	-120	-53
Jakob Thorgaard.....	-160	-107	-160	-107
Ellen Toft.....	0	-53	0	-53
Vederlag i alt.....	-1.777	-1.760	-1.777	-1.760
Bestyrelsen modtager ikke variabelt vederlag.				
Direktion, Klaus Skjødt				
Gage*.....	-4.496	-4.382	-4.496	-4.382
Pension.....	-282	-263	-282	-263
Variabelt vederlag.....	0	0	0	0
Vederlag i alt.....	-4.778	-4.645	-4.778	-4.645

* Direktionen har firmabil og beskatningsgrundlaget har udgjort 141.000 kroner i både 2015 og 2016.

Direktionen er kontraktansat. Direktionens ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesvikår, vurderes at følge almindelig praksis på området og evalueres løbende. Direktionen er som øvrige medarbejdere omfattet af bidragsbaserede pensionsordninger.

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil					
Antal	10	10	10	10	
Fast vederlag.....	-12.286	-11.986	-12.286	-11.986	
Variabelt vederlag**	0	-50	0	-50	
Vederlag i alt.....	-12.286	-12.036	-12.286	-12.036	
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere.....	669	654	680	664	
** Udbetaling af engangsbeløb					
Der er ikke etableret incitamentsprogrammer for hverken bestyrelse, direktion eller øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil.					
Der er ikke i 2015 og 2016 udbetalt nyansættelsesgodtgørelser samt fratrædelsesgodtgørelser, der ikke kan udledes af lov eller overenskomst.					
Fratrædelsesordninger er ikke af en sådan karakter, at oplysninger herom er væsentlige for en vurdering af Sparekassens forpligtelser.					
9 Revisionshonorar					
Lovpligtig revision af årsregnskabet.....	-618	-611	-882	-866	
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-34	-30	-34	-30	
Skatterådgivning	0	0	-9	-77	
Andre ydelser	-250	-563	-274	-574	
Revisionshonorar i alt.....	-902	-1.204	-1.199	-1.547	
10 Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender m.v.					
Afstemning af nedskrivninger til resultatopgørelsen					
Nedskrivninger i året.....	-315.106	-321.769	-315.943	-322.042	
Tilbageførsel af nedskrivninger i året.....	156.214	154.771	162.400	158.884	
Nedskrivninger garantidebitorer.....	-5.627	-5.614	-7.335	-2.244	
Endelig tabt ikke tidligere individuelt nedskrevet	-5.503	-4.212	-6.402	-4.395	
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	22.720	12.211	25.248	12.418	
Rente af nedskrivninger	53.453	59.751	53.453	59.751	
Årets resultatpåvirkning af nedskrivninger i alt.....	-93.849	-104.862	-88.579	-97.628	

	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
10 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. (fortsat)				
Individuelle nedskrivninger				
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender primo	819.754	812.855	832.628	830.577
Årets nedskrivninger	278.908	305.264	279.745	305.537
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår.....	-142.627	-145.113	-148.813	-149.226
Andre bevægelser.....	173.706	-8.273	173.706	-8.273
Endelig tabt tidligere individuelt nedskrevet.....	-115.548	-144.979	-121.034	-145.987
Individuelle nedskrivninger på udlån og tilgodehavender ultimo	1.014.193	819.754	1.016.232	832.628
Gruppevise nedskrivninger				
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender primo	33.138	26.291	33.138	26.291
Nedskrivning henholdsvis værdiregulering i årets løb	36.198	16.505	36.198	16.505
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår.....	-13.587	-9.658	-13.587	-9.658
Gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender ultimo	55.749	33.138	55.749	33.138
Nedskrivninger og værdireguleringer på udlån og tilgodehavender				
Individuelle nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	1.014.193	819.754	1.016.232	832.628
Gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	55.749	33.138	55.749	33.138
Værdiregulering på overtagne udlån.....	143.933	382.507	143.933	382.507
Værdiregulering på udlån og tilgodehavender i alt	1.213.875	1.235.399	1.215.914	1.248.273
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse				
Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	2.065.184	2.188.395	2.082.528	2.194.090
Nedskrivning og værdiregulering på udlån.....	-964.734	-1.011.881	-968.289	-1.014.704
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse i alt.....	1.100.450	1.176.514	1.114.239	1.179.386
Omfatter alene udlån med en regnskabsmæssig værdi større end 0 kr.				
Rentenustilte udlån	154.916	227.798	156.810	229.264

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
11 Skat					
Aktuel skat	-21.767	-25.765	-19.998	-21.756	
Ændring i udskudt skat.....	-17.834	-10.645	-25.876	-22.792	
Regulering af skat vedrørende tidligere år	563	162	563	302	
Beregnet skat i alt.....	-39.038	-36.248	-45.311	-44.246	
Skat ført på egenkapitalen.....	-7.622	-8.124	-7.387	-8.163	
Skat udgiftsført i resultatopgørelsen.....	-46.660	-44.372	-52.698	-52.409	
Skat af årets resultat forklares således					
Beregnet 22,0 % (23,5 %) skat af årets resultat før skat.....	-59.067	-57.154	-60.395	-59.042	
Skatteeffekt af					
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke skattepligtige indtægter.....	9.878	13.662	8.202	10.786	
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	11.214	6.710	7.944	3.795	
Regulering af udskudt skat vedrørende tidligere år	-1.625	56	-1.625	56	
Regulering af aktuel skat vedrørende tidligere år.....	562	162	563	302	
Ændring af skatteprocent på udskudt skat	0	316	0	-143	
Beregnet skat i alt.....	-39.038	-36.248	-45.311	-44.246	
12 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker					
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	1.532.895	816.387	1.563.166	839.870	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt.....	1.532.895	816.387	1.563.166	839.870	
Løbetidsfordeling efter restløbetid					
Anfordring.....	222.189	228.227	252.460	251.710	
Til og med 3 måneder	1.308.207	585.661	1.308.207	585.661	
Over 1 år til og med 5 år.....	2.499	2.499	2.499	2.499	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt.....	1.532.895	816.387	1.563.166	839.870	

MODERSELSKAB

KONCERN

1.000 kr.

	2016	2015	2016	2015
13 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris				
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Anfordring.....	15.013	27.429	41.752	46.429
Til og med 3 måneder.....	1.405.264	1.272.247	1.424.944	1.281.700
Over 3 måneder til og med 1 år.....	2.626.018	2.810.909	2.696.369	2.484.024
Over 1 år til og med 5 år.....	4.016.625	3.725.242	4.477.425	4.039.096
Over 5 år.....	5.043.059	3.539.678	4.348.848	3.401.945
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt.....	13.105.979	11.375.505	12.989.338	11.253.194
Kreditrisici				
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris samt garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher				
Offentlige myndigheder.....	0 %	0 %	0 %	0 %
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri.....	9 %	11 %	9 %	11 %
Industri og råstofudvinding.....	2 %	2 %	2 %	2 %
Energiforsyning.....	1 %	1 %	1 %	1 %
Bygge- og anlæg.....	4 %	3 %	4 %	4 %
Handel.....	7 %	7 %	7 %	7 %
Transport, hoteller og restauranter.....	3 %	2 %	4 %	3 %
Information og kommunikation.....	1 %	1 %	1 %	1 %
Finansiering og forsikring.....	8 %	7 %	5 %	5 %
Fast ejendom.....	12 %	12 %	12 %	11 %
Øvrige erhverv.....	7 %	7 %	9 %	8 %
Erhverv i alt.....	54 %	53 %	54 %	53 %
Private.....	46 %	47 %	46 %	47 %
Kreditrisici i alt.....	100 %	100 %	100 %	100 %
14 Obligationer til dagsværdi				
Realkreditobligationer.....	3.448.301	3.406.602	3.448.485	3.407.724
Statsobligationer.....	682.788	499.802	682.788	499.802
Øvrige obligationer.....	474.018	923.130	474.018	923.130
Obligationer til dagsværdi i alt.....	4.605.107	4.829.534	4.605.291	4.830.656

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
15 Aktier m.v.					
Aktier noteret på Nasdaq OMX Copenhagen A/S	65.351	14.613	65.351	14.613	
Aktier noteret på andre børser	26.572	28.902	26.572	28.902	
Unoterede sektoraktier optaget til dagsværdi	683.833	629.944	683.833	629.944	
Øvrige noterede aktier optaget til dagsværdi.....	29.796	21.758	31.870	23.429	
Aktier m.v. i alt	805.552	695.217	807.626	696.888	
16 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder					
Associerede virksomheder					
Kostpris primo	153.670	101.093	113.348	60.771	
Tilgang i årets løb	5.599	57.077	5.599	57.077	
Afgang i årets løb	-2.026	-4.500	-2.026	-4.500	
Kostpris ultimo	157.243	153.670	116.921	113.348	
Op- og nedskrivninger primo	74.415	51.936	52.095	40.686	
Årets resultat	41.002	27.217	30.726	16.147	
Andre kapitalbevægelser	4.655	0	4.655	0	
Tilbageførte op- og nedskrivninger	0	-4.738	0	-4.738	
Op- og nedskrivninger ultimo	120.072	74.415	87.476	52.095	
Regnskabsmæssig værdi associerede virksomheder ultimo	277.315	228.085	204.397	165.443	
Tilknyttede virksomheder					
Kostpris primo	227.676	227.676	0	0	
Kostpris ultimo	227.676	227.676	0	0	
Op- og nedskrivninger primo	-50.753	-54.553	0	0	
Årets resultat	4.586	1.335	0	0	
Andre kapitalbevægelser	832	2.465	0	0	
Op- og nedskrivninger ultimo	-45.335	-50.753	0	0	
Regnskabsmæssig værdi tilknyttede virksomheder ultimo	182.341	176.923	0	0	

1.000 kr.

	HJEMSTED	AKTIVITET	EJERANDEL	ANDEL	
				EGENKAPITAL*	RESULTAT*
17 Koncernoversigt					
Tilknyttede og associerede virksomheder					
Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S.....	Randers	Ejendomsinvestering	100,0 %	155.316	3.796
EgnsINVEST Holding A/S	Horsens	Investeringsselskab	25,6 %	40.577	5.890
EgnsINVEST Tyske Ejendomme A/S	Horsens	Ejendomsinvestering	22,9 %	69.103	10.142
Krone Kapital A/S.....	Nykøbing Mors	Leasingsselskab	50,0 %	72.919	10.277
Krone Kapital I A/S	Nykøbing Mors	Leasingsselskab	100,0 %	12.586	81
Krone Kapital III A/S	Nykøbing Mors	Leasingsselskab	100,0 %	14.437	1.539
Nem Forsikring A/S.....	Skanderborg	Forsikringsselskab	20,0 %	24.041	-621

* Ifølge senest foreliggende årsrapport, Sparekassen Kronjyllands andel

1.000 kr.

	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
18 Aktiver tilknyttet puljeordninger				
Aktier.....	0	29.663	0	29.663
Investeringsforeninger	190.776	54.787	190.776	54.787
Obligationer	0	87.492	0	87.492
Ikke placerede midler	1.635	14.523	1.635	14.523
Aktiver tilknyttet puljeordninger i alt.....	192.411	186.465	192.411	186.465
19 Immaterielle aktiver				
Goodwill				
Kostpris primo	33.500	33.500	33.500	33.500
Kostpris ultimo	33.500	33.500	33.500	33.500
Regnskabsmæssig værdi ultimo	33.500	33.500	33.500	33.500
Kunderelationer				
Kostpris primo	182.500	142.500	182.500	142.500
Tilgang i årets løb.....	0	40.000	0	40.000
Kostpris ultimo	182.500	182.500	182.500	182.500
Af- og nedskrivninger primo.....	-60.963	-43.047	-60.963	-43.047
Årets afskrivninger	-18.250	-17.916	-18.250	-17.916
Af- og nedskrivninger ultimo.....	-79.213	-60.963	-79.213	-60.963
Regnskabsmæssig værdi ultimo	103.287	121.537	103.287	121.537
Regnskabsmæssig værdi ultimo immaterielle aktiver i alt	136.787	155.037	136.787	155.037

Noter

	GOODWILL		KUNDERELATIONER		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
19 Immaterielle aktiver (fortsat)					
Sparekassen Østjylland	0	0	50.134	59.533	
Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse	0	0	32.333	36.334	
Øvrige afdelinger	33.500	33.500	20.820	25.670	
Regnskabsmæssig værdi i alt	33.500	33.500	103.287	121.537	

Værdiforringelsestest

Goodwill

Der foretages værdiforringelsestest af goodwill årligt, eller når der er indikation på et nedskrivningsbehov. Værdiforringelsestesten sammenholder den regnskabsmæssige værdi med genindvindingsværdien.

Genindvindingsværdien i den enkelte afdeling er baseret på kapitalværdien, som er fastlagt ved anvendelsen af de forventede nettopengestrømme på basis af forventet fremtidig indtjening.

De væsentligste forudsætninger for opgørelsen af de forventede nettopengestrømme er følgende:

Nettorenteindtægter

Nettorenteindtægter er budgetteret med baggrund i det aktuelle renteniveau samt ledelsens forventninger til fremtidig udvikling i renteniveau og konkurrence. Udlånsrenten forventes at være faldende, hvorimod indlånsrenten forventes at være på det nuværende niveau.

Udviklingen i ind- og udlån følger Sparekassens strategi, og der forventes en stigning i både ind- og udlån.

Gebyrindtægter

Gebyrindtægter er estimeret med baggrund i realiserede resultater og Sparekassens fremtidige forventning.

Omkostninger

Omkostningerne er baseret på en fremskrivning af de nuværende omkostninger med forventninger til fremtidige ændringer. Herudover er overenskomstmæssige lønstigninger samt ændring i lønsumsafgift mv. indregnet.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån er fastsat til gennemsnittet af ledelsens forventninger i budgetperioden på 5 år.

Terminalperiode

Væksten i terminalperioden er fastsat på baggrund af forventningerne til fremtiden. Væksten er fastsat til 1 %.

Diskonteringsfaktor

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til beregning af den tilbagediskonterede værdi af fremtidig cashflow er 10 %.

Følsomhedsanalyse

Den forventede fremtidige indtjening er baseret på kendte oplysninger samt forudsætninger, som ledelsen vurderer forsvarlige, men som er behæftet med usikkerhed. Ledelsen vurderer, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke medfører et behov for nedskrivning af Sparekassens goodwill.

Følsomhedsanalyser viser, at goodwill vedrørende overtagne afdelinger er robust overfor ændringer i forudsætningerne. Følgende forhold medfører ikke værdiforringelse:

- Reduktion i resultat på 25 %
- Fordobling af diskonteringsfaktor til 20 %

Kunderelationer

Der foretages værdiforringelsestest af kunderelationer, når der er indikationer for værdifald. Der har ikke været indikation for værdifald i 2015 eller 2016.

	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
20 Grunde og bygninger				
Investeringsejendomme				
Dagsværdi primo	107.536	214.339	116.380	224.733
Tilgang i årets løb.....	334	2.727	334	7.802
Afgang i årets løb.....	-12.859	-103.164	-12.859	-108.589
Årets værdiregulering til dagsværdi	-4.982	-6.366	-5.282	-7.566
Dagsværdi ultimo investeringsejendomme i alt.....	90.029	107.536	98.573	116.380
Domicilejendomme				
Omvurderet værdi primo	77.403	71.913	393.533	391.401
Tilgang i årets løb.....	0	14.838	1.602	27.433
Afgang i årets løb.....	0	-3.885	0	-9.915
Afskrivninger.....	-428	-352	-2.732	-2.707
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst.....	0	-1.882	1.067	-2.057
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen.....	-429	-3.229	-7.194	-10.622
Omvurderet værdi ultimo domicilejendomme i alt	76.546	77.403	386.276	393.533
Eksterne vurderingsmænd har ikke været involveret i målingen af investerings- og domicilejendomme.				
21 Øvrige materielle aktiver				
Kostpris primo	86.542	74.943	154.168	193.774
Tilgang i årets løb.....	19.431	12.188	84.923	182.738
Afgang i årets løb.....	-2.933	-589	-58.200	-222.344
Kostpris ultimo.....	103.040	86.542	180.891	154.168
Af- og nedskrivninger primo.....	-53.258	-48.333	-94.291	-98.966
Årets afskrivninger	-9.053	-5.332	-20.688	-13.684
Tilbageførte af- og nedskrivninger	2.618	407	18.099	18.359
Af- og nedskrivninger ultimo.....	-59.693	-53.258	-96.880	-94.291
Regnskabsmæssig værdi ultimo i alt	43.347	33.284	84.011	59.877

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
22 Udskudt skat					
Udskudt skat primo	4.610	14.841	3.118	25.496	
Ændring i udskudt skat	-17.834	-10.231	-25.876	-22.378	
Udskudt skat i alt	-13.224	4.610	-22.758	3.118	
Udlån	10.994	11.368	8.881	16.235	
Grunde og bygninger	-2.080	0	-12.620	-10.786	
Materielle anlægsaktiver	-14.564	-9.121	-12.933	-6.880	
Medarbejderforpligtelser	2.258	2.136	2.258	2.136	
Øvrige	-9.832	227	-8.344	2.413	
Udskudt skat i alt	-13.224	4.610	-22.758	3.118	
23 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker					
Gæld til kreditinstitutter	1.219.307	475.325	1.219.307	475.325	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.219.307	475.325	1.219.307	475.325	
Løbetidsfordeling efter restløbetid					
Anfordring	1.219.307	475.325	1.219.307	475.325	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.219.307	475.325	1.219.307	475.325	
24 Indlån og anden gæld					
Anfordring	12.967.403	11.298.819	12.941.831	11.286.746	
Med opsigelsesvarsel	86.553	84.176	86.553	84.176	
Tidsindsud	1.061.977	1.589.039	1.061.977	1.589.039	
Særlige indlånsformer	1.802.746	1.803.540	1.802.746	1.803.540	
Indlån og anden gæld i alt	15.918.679	14.775.574	15.893.107	14.763.501	
Løbetidsfordeling efter restløbetid					
Anfordring	12.967.403	11.298.819	12.941.831	11.286.746	
Til og med 3 måneder	420.247	453.968	420.247	453.968	
Over 3 måneder til og med 1 år	825.172	857.847	825.172	857.847	
Over 1 år til og med 5 år	399.707	858.253	399.707	858.253	
Over 5 år	1.306.150	1.306.687	1.306.150	1.306.687	
Indlån og anden gæld i alt	15.918.679	14.775.574	15.893.107	14.763.501	

	MODERSELSKAB		KONCERN	
	2016	2015	2016	2015
25 Hensættelser til pensioner				
Uafdækkede pensionsforpligtelser til tidligere ledelsesmedlemmer	5.444	2.815	5.444	2.815
Hensættelser til pensioner i alt	5.444	2.815	5.444	2.815
26 Efterstillede kapitalindskud				
Nom. 160 mio. kr., rente 5,11 %, udløb 22.12.2025	159.149	158.935	159.149	158.935
Nom. 200 mio. kr., rente 3,82 %, udløb 01.12.2026	199.090	0	199.090	0
Efterstillede kapitalindskud i alt	358.239	158.935	358.239	158.935
Kan med Finanstilsynets godkendelse tilbagebetales første gang fem år før udløbsdato.				
Årets renter og periodiserede stiftelseskomkostninger til efterstillede kapitalindskud	-9.045	-206	-9.045	-206
Efterstillede kapitalindskud, som medregnes ved opgørelsen af kapitalgrundlaget	358.239	158.935	358.239	158.935
Sparekassen har afholdt 0,9 mio. kr. i omkostninger ved optagelse af efterstillet kapitalindskud i 2016.				
27 Hybrid kapital				
Nom. 200, rente 10,37 %, uendelig	200.000	200.000	200.000	200.000
Hybrid kapital, der kan medregnes ved opgørelsen af kapitalgrundlaget	200.000	200.000	200.000	200.000

1.000 kr.

Kan med Finanstilsynets godkendelse tilbagebetales første gang i maj 2017. Renten er fast til maj 2017, hvorefter renten vil være 3 måneders cibor + 9,05 %.

200 mio. kr. er konverterbar til garantkapital. Betingelserne herfor er salg af størstedelen af Sparekassens aktiver, omdannelse til aktieselskab eller Sparekassens opløsning.

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
28 Eventualforpligtelser					
Garantier					
Finansgarantier	1.205.223	1.046.894	1.431.446	1.215.234	
Øvrige garantier	3.228.485	2.690.491	3.011.511	2.581.228	
Garantier i alt	4.433.708	3.737.385	4.442.957	3.796.462	
Andre eventualforpligtelser					
Uigenkaldelige kredittilsagn	749.480	389.090	599.480	389.090	
Obligationer pantsat over for Danmarks Nationalbank	114.251	152.053	114.251	152.053	
Skandinavisk Data Center A/S*	458.000	405.000	458.000	405.000	
Huslejeforpligtelser	66.931	62.676	27.897	23.250	
Øvrige sikkerhedsstillelser	158.101	154.573	158.101	154.573	
Andre eventualforpligtelser i alt	1.546.763	1.163.392	1.357.729	1.123.966	

* Sparekassen har indgået aftale med datacentralen Skandinavisk Data Center A/S om serviceydelser på it-området. Ved udræden af denne aftale inden for aftalens opsigelsesperiode er Sparekassens forpligtelse maksimalt svarende til, hvad der skulle have været betalt i 48 måneder.

Sparekassen er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Sparekassen hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatte mv. for de sambeskattede selskaber.

	NETTO DAGSVÆRDI				BRUTTO DAGSVÆRDI			HOVEDSTOL
	OP TIL 3 MDR.	3 MDR. TIL 1 ÅR	1 ÅR TIL OG MED 5 ÅR	OVER 5 ÅR	POSITIV	NEGATIV	NETTO	NOMINEL VÆRDI
29 Afledte finansielle instrumenter								
Moderselskab								
2016								
Valutakontrakter								
Terminer/futures, køb	840	3.125	0	0	5.263	-1.298	3.965	232.307
Terminer/futures, salg	470	-2.234	0	0	4.854	-6.618	-1.764	522.150
Swaps, køb	0	0	-928	-1.184	0	-2.112	-2.112	16.108
Swaps, salg	0	0	889	1.031	2.112	-192	1.920	16.108
Valutakontrakter i alt	1.310	891	-39	-153	12.229	-10.220	2.009	786.673
Rentekontrakter								
Terminer/futures, køb	919	0	0	0	963	-44	919	118.268
Terminer/futures, salg	-3.135	0	0	0	31	-3.166	-3.135	275.306
Swaps, køb	0	-4.377	-35.916	-75.698	36.041	-152.032	-115.991	3.452.601
Swaps, salg	0	2.791	18.943	74.983	100.581	-3.864	96.717	809.772
Rentekontrakter i alt	-2.216	-1.586	-16.973	-715	137.616	-159.106	-21.490	4.655.947

	NETTO DAGSVÆRDI				BRUTTO DAGSVÆRDI			HOVEDSTOL
	OP TIL 3 MDR.	3 MDR. TIL 1 ÅR	1 ÅR TIL OG MED 5 ÅR	OVER 5 ÅR	POSITIV	NEGATIV	NETTO	NOMINEL VÆRDI
29 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)								
Moderselskab								
2016								
Aktiekontrakter								
Terminer/futures, køb.....	8	0	0	0	144	-136	8	20.378
Swaps, køb.....	0	0	-921	0	0	-921	-921	37.600
Swaps, salg.....	0	0	563	0	563	0	563	35.425
Aktiekontrakter i alt.....	8	0	-358	0	707	-1.057	-350	93.403
Finansielle instrumenter i alt.....	-898	-695	-17.370	-868	150.552	-170.383	-19.831	5.536.023
2015								
Valutakontrakter								
Terminer/futures, køb.....	1.406	46	0	0	2.916	-1.464	1.452	279.716
Terminer/futures, salg.....	-361	393	0	0	3.203	-3.171	32	561.800
Swaps, køb.....	0	0	-1.575	-1.250	0	-2.825	-2.825	16.148
Swaps, salg.....	0	0	1.451	1.022	2.825	-352	2.473	16.148
Optioner, køb.....	0	22	0	0	22	0	22	936
Optioner, salg.....	0	-22	0	0	0	-22	-22	936
Valutakontrakter i alt.....	1.045	439	-124	-228	8.966	-7.834	1.132	875.684
Rentekontrakter								
Terminer/futures, køb.....	90	-4	0	0	124	-38	86	39.436
Terminer/futures, salg.....	225	0	0	0	626	-401	225	306.656
Swaps, køb.....	-19	-4.582	-31.646	-79.997	577	-116.821	-116.244	2.466.766
Swaps, salg.....	0	861	20.986	71.938	98.458	-4.673	93.785	937.963
Rentekontrakter i alt.....	296	-3.725	-10.660	-8.059	99.785	-121.933	-22.148	3.750.821
Aktiekontrakter								
Swaps, køb.....	0	0	-1.455	0	0	-1.455	-1.455	37.600
Swaps, salg.....	0	0	-36	0	1.082	-1.118	-36	35.840
Aktiekontrakter i alt.....	0	0	-1.491	0	1.082	-2.573	-1.491	73.440
Finansielle instrumenter i alt.....	1.341	-3.286	-12.275	-8.287	109.833	-132.340	-22.507	4.699.945

Noter

	NOMINEL VÆRDI	DAGSVÆRDI		NETTO DAGSVÆRDI	NETTO DAGSVÆRDI	1.000 kr.
		POS.	NEG.			
29 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)	2016	2016	2016	2016	2015	
Moderselskab						
Uafviklede spotforretninger						
Valutafortretninger, køb	57.287	362	-1	361	191	
Valutafortretninger, salg	0	0	0	0	131	
Renteforretninger, køb	110.016	143	14	157	231	
Renteforretninger, salg	56.590	27	-52	-25	-83	
Aktieforretninger, køb	21.507	500	-252	248	756	
Aktieforretninger, salg	21.847	268	-474	-206	-769	
Uafviklede spotforretninger i alt	267.247	1.300	-765	535	457	

	NETTO DAGSVÆRDI				BRUTTO DAGSVÆRDI			HOVEDSTOL
	OP TIL 3 MDR.	3 MDR. TIL 1 ÅR	1 ÅR TIL OG MED 5 ÅR	OVER 5 ÅR	POSITIV	NEGATIV	NETTO	NOMINEL VÆRDI
Koncern								
2016								
Valutakontrakter								
Terminer/futures, køb	840	3.125	0	0	5.263	-1.298	3.965	232.307
Terminer/futures, salg	470	-2.234	0	0	4.854	-6.618	-1.764	522.150
Swaps, køb	0	0	-928	-1.184	0	-2.112	-2.112	16.108
Swaps, salg	0	0	889	1.031	2.112	-192	1.920	16.108
Valutakontrakter i alt	1.310	891	-39	-153	12.229	-10.220	2.009	786.673
Rentekontrakter								
Terminer/futures, køb	919	0	0	0	963	-44	919	118.268
Terminer/futures, salg	-3.135	0	0	0	31	-3.166	-3.135	275.306
Swaps, køb	0	-4.409	-36.245	-75.698	36.041	-152.393	-116.352	3.456.868
Swaps, salg	0	2.791	18.943	74.983	100.581	-3.864	96.717	809.772
Rentekontrakter i alt	-2.216	-1.618	-17.302	-715	137.616	-159.467	-21.851	4.660.214
Aktiekontrakter								
Terminer/futures, køb	8	0	0	0	144	-136	8	20.378
Swaps, køb	0	0	-921	0	0	-921	-921	37.600
Swaps, salg	0	0	563	0	563	0	563	35.425
Aktiekontrakter i alt	8	0	-358	0	707	-1.057	-350	93.403
Finansielle instrumenter i alt	-898	-727	-17.699	-868	150.552	-170.744	-20.192	5.540.290

1.000 kr.

	NETTO DAGSVÆRDI				BRUTTO DAGSVÆRDI			HOVEDSTOL
	OP TIL 3 MDR.	3 MDR. TIL 1 ÅR	1 ÅR TIL OG MED 5 ÅR	OVER 5 ÅR	POSITIV	NEGATIV	NETTO	NOMINEL VÆRDI
29 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)								
Koncern								
2015								
Valutakontrakter								
Terminer/futures, køb.....	1.406	46	0	0	2.916	-1.464	1.452	279.716
Terminer/futures, salg.....	-361	393	0	0	3.203	-3.171	32	561.800
Swaps, køb.....	0	0	-1.575	-1.250	0	-2.825	-2.825	16.148
Swaps, salg.....	0	0	1.451	1.022	2.825	-352	2.473	16.148
Optioner, køb.....	0	22	0	0	22	0	22	936
Optioner, salg.....	0	-22	0	0	0	-22	-22	936
Valutakontrakter i alt.....	1.045	439	-124	-228	8.966	-7.834	1.132	875.684
Rentekontrakter								
Terminer/futures, køb.....	78	-11	-602	0	124	-659	-535	48.203
Terminer/futures, salg.....	225	0	0	0	626	-401	225	306.656
Swaps, køb.....	-19	-4.582	-31.646	-79.997	577	-116.821	-116.244	2.466.766
Swaps, salg.....	0	861	20.986	71.938	98.458	-4.673	93.785	937.963
Rentekontrakter i alt.....	284	-3.732	-11.262	-8.059	99.785	-122.554	-22.769	3.759.588
Aktiekontrakter								
Swaps, køb.....	0	0	-1.455	0	0	-1.455	-1.455	37.600
Swaps, salg.....	0	0	-36	0	1.082	-1.118	-36	35.840
Aktiekontrakter i alt.....	0	0	-1.491	0	1.082	-2.573	-1.491	73.440
Finansielle instrumenter i alt.....	1.329	-3.293	-12.877	-8.287	109.833	-132.961	-23.128	4.708.712

	NOMINEL VÆRDI	DAGSVÆRDI		NETTO DAGSVÆRDI	NETTO DAGSVÆRDI
		POS.	NEG.		
Koncern	2016	2016	2016	2016	2015
Uafviklede spotforretninger					
Valutaforretninger, køb.....	57.287	362	-1	361	191
Valutaforretninger, salg.....	0	0	0	0	131
Renteforretninger, køb.....	110.016	143	14	157	231
Renteforretninger, salg.....	56.590	27	-52	-25	-83
Aktieforretninger, køb.....	21.507	500	-252	248	756
Aktieforretninger, salg.....	21.847	268	-474	-206	-769
Uafviklede spotforretninger i alt.....	267.247	1.300	-765	535	457

Noter

	MODERSELSKAB		KONCERN		1.000 kr.
	2016	2015	2016	2015	
30 Valutaeksponering					
Valutafordeling på hovedvalutaer					
EUR	101.121	250.709	101.191	250.780	
USD	7.825	-18.038	7.825	-18.038	
GBP	-10.699	8.909	-10.699	8.909	
TRY	1.909	20.811	1.909	20.811	
CHF	-2.575	-2.585	-2.575	-2.585	
CAD	-361	1.069	-361	1.069	
BRL	54	1.472	54	1.472	
NOK	24.124	6.329	24.490	6.688	
SEK	4.677	22	4.677	47	
JPY	2.606	-1.572	2.606	-1.572	
Øvrige valutaer	22.641	13.027	22.641	13.027	
Aktiver i fremmed valuta.....	1.623.074	2.327.346	1.623.510	2.327.801	
Passiver i fremmed valuta.....	1.471.752	2.047.193	1.471.752	2.047.193	
Valutaindikator 1 i procent af kernekapital (valutaposition).....	6,1	13,1	6,1	13,1	
Valutaindikator 2 i procent af kernekapital (valutarisiko).....	0,1	0,0	0,1	0,0	
31 Renterisiko på gældsinstrumenter					
Fordelt på valuta					
DKK	-33.907	-42.941	-37.545	-44.701	
EUR	32.823	31.517	32.822	31.517	
USD	-35	-400	-37	-400	
GBP	23	-38	23	-38	
TRY	-21	-109	-20	-109	
CHF	16	7	16	7	
Øvrige valutaer	-4	-50	1	-50	
Renterisiko på gældsinstrumenter i alt	-1.105	-12.014	-4.740	-13.774	

32 Nærtstående parter

Klaus Skjødt	Administrerende direktør
Jørgen B. Nielsen	Formand for bestyrelsen
Anne Lind Gleerup	Næstformand for bestyrelsen
Anders Buhl-Christensen	Bestyrelsesmedlem
Peter H. Christensen	Bestyrelsesmedlem
Jens Frovin Stampe Dahl	Bestyrelsesmedlem
Hans-Jørgen Olsen	Bestyrelsesmedlem
Per Munkholm Poulsen	Bestyrelsesmedlem
Ole Møller Sørensen	Bestyrelsesmedlem
Jakob Thorgaard	Bestyrelsesmedlem
Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S	Tilknyttet virksomhed
Krone Kapital I A/S	Tilknyttet virksomhed
Krone Kapital III A/S	Tilknyttet virksomhed
Krone Kapital A/S	Associeret virksomhed
EgnsINVEST Holding A/S	Associeret virksomhed
EgnsINVEST Tyske Ejendomme A/S	Associeret virksomhed
Nem Forsikring A/S	Associeret virksomhed

Direktion

	2016	2015
Lån m.v.	100	100
Sikkerhedsstillelse	0	0

Bestyrelse

Lån m.v.	4.318	3.490
Sikkerhedsstillelse	3.080	2.187

Udover lån og sikkerhedsstillelser samt normalt ledelsesvederlag har der ikke været gennemført transaktioner med direktion og bestyrelse. Rente på lån m.v. til direktion og bestyrelse herunder medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er ydet i intervallet 2 - 6,75 %.

Transaktioner med tilknyttede og associerede selskaber består af følgende:

- Sparekassen lejer ejendomme og driftsmidler af Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S. Lejeudgiften udgør 22,3 mio. kr. Derudover er der foretaget viderefakturering af administrationsvederlag på 0,9 mio. kr.
- Sparekassen udlejer grunde til Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S. Lejeindtægten udgør 0,2 mio. kr.
- Der er stillet kreditfaciliteter til rådighed for Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S, Krone Kapital A/S, Krone Kapital I A/S, Krone Kapital III A/S og Nem Forsikring A/S.
- Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsmæssige vilkår.

33 Regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed og Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2015.

Kommende regnskabsregler

En række bestemmelser er under ændring i den danske IFRS-forenelige regnskabsbekendtgørelse. Baggrunden er fremkomsten af den internationale regnskabsstandard IFRS 9 Finansielle instrumenter, der er obligatorisk at anvende for IFRS-regnskabsaflæggere fra 1. januar 2018.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 vil tilsvarende blive indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den justerede danske regnskabsbekendtgørelse forventes at træde i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018 eller senere.

Regnskabsstandarden IFRS 9, som indarbejdes i de danske regnskabsregler, ændrer i væsentlig grad ved de gældende nedskrivningsregler.

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisi-

koen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Sparekassen deltager i udviklingsarbejdet forankret på Sparekassens datacentral SDC med at udvikle en IFRS 9 forenelige nedskrivningsmodel.

Modellen, som er under udvikling, påtænkes i særlig grad anvendt for kunder/faciliteter i stadie 1, og en delmængde af kunder/faciliteter i stadie 2. For svage stadie 2 kunder/faciliteter og stadie 3 kunder/faciliteter forventes nedskrivningsberegningen at blive foretaget ved en manuel, individuel vurdering af de finansielle aktiver fremfor ved en modelmæssig beregning.

Metoden for, om kreditrisikoen er steget betydeligt, er primært baseret på sandsynligheden for mislighold, der foruden historiske erfaringer afspejler aktuelle forhold og forventninger på balancedagen. Metoden for beregning af de forventede kredittab i stadie 1 og en del af stadie 2 er en modelbaseret individuel vurdering baseret på sandsynligheden for mislighold, tab givet mislighold samt eksponeringen på misligholdstidspunktet.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af IFRS 9, for så vidt angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelighed forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevise nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de nuværende særlige danske nedskrivningsregler i

regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid, og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer Sparekassen virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb samt fradrag af nedskrivning.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balance-dagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, og omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes visse poster med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt direkte på egenkapitalen via anden totalindkomst.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage eller afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og Sparekassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Sparekassen anvender ikke reglerne om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Kronjylland, Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S, Krone Kapital A/S, Krone Kapital I A/S og Krone Kapital III A/S. Krone Kapital A/S betegnes som en fælles kontrolleret virksomhed. Fælles kontrollerede virksomheder pro rata konsolideres, og Krone Kapital A/S indgår derfor alene med 50 %, svarende til Sparekassens ejerandel. Øvrige selskaber er 100 % ejede og indgår fuldt ud i koncernregnskabet.

Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolidering foretages fuld eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

Virksomhedssammenslutninger

Tilkøbte virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet ved anvendelse af overtagelses-

metoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som indtægt i resultatopgørelsen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes efter lukkekursen på balancedagen. Forskelle mellem balancedagens lukkekurs og transaktionsdagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter klassificeres som "Andre aktiver" henholdsvis "Andre passiver".

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen, med mindre det afledte finansielle instrument klassificeres og opfylder kriterierne for regnskabsmæssig sikring, jf. nedenfor.

Regnskabsmæssig sikring

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for afdækning af

dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det afdækkede aktiv eller den afdækkede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

Modregning

Sparekassen modregner tilgodehavender og forpligtelser, når Sparekassen har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettomodregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Segmentoplysninger

Der afgives ikke segmentoplysninger, da summen af netto rente- og gebyrindtægter og kursreguleringer fordelt på aktiviteter og geografiske markeder ikke afviger indbyrdes.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Gebyrindtægter og lignende indtægter, som udgør en integreret del af et udlåns effektive forrentning, indregnes over løbetiden med den effektive rente for det pågældende udlån under renteindtægter.

Renteindtægter på nedskrevne fordringer er bogført som reducerede nedskrivninger. Beløbet er beregnet med udgangspunkt i de nedskrivninger, der er foretaget ultimo året og den i året modtagne renteindtægt.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan

kun modregne konstaterede tab i realkreditlånets første 8 år i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter alle værdireguleringer af aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi samt realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til personale samt øvrige omkostninger til administration. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer m.v. indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Pensionsordninger

Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne, herunder ledelsen. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til uafhængige pensionskasser m.v. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Sparekassen har herudover indgået ydelsesbaserede ordninger for et tidligere ledelsesmedlem. I de ydelsesbaserede ordninger er Sparekassen forpligtet til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med ledelsesmedlemmers pensionering. Forpligtelser af denne type opgøres ved tilbagediskontering af pensionsforpligtelser til nutidsværdi. Nutidsværdi beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i rente, inflation og dødelighed.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og andre driftsudgifter omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens og koncernens hovedaktivitet. De væsentligste poster under andre driftsindtægter er tilbageførte overtagne nedskrivninger, de samlede leasingydelser fra operationelle leasingkontrakter, badwill ved virksomheds- overtagelser og avance ved salg af grunde og bygninger

samt øvrige materielle aktiver. Den væsentligste post under andre driftsudgifter er udgifter vedrørende indskydergarantiordningen

Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes Sparekassens forholdsmæssige andel af årets resultat under posten "Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder".

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Sparekassen er sambeskattet med de 100 % ejede dattervirksomheder Kronjyllands Erhvervsinvestering A/S, Krone Kapital I A/S og Krone Kapital III A/S. Skatteeffekten af sambeskatningen fordeles på såvel overskuds- som underskudsgivende virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavender måles til dagsværdi.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager samt leasingaktiver (tilgodehavender) i finansiel leasing, hvor koncernen er leasinggiver.

Udlån indregnes ved første måling til dagsværdi med fradrag af gebyrer og provisioner. Ved efterfølgende måling indregnes udlån til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af gebyrer og provisioner samt nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen.

Individuelle nedskrivninger

Sparekassen gennemgår løbende alle væsentlige udlånsengagementer samt alle engagementer, der udviser svag-hedstegn, med henblik på konstatering af eventuelt indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. For alle udlånsengagementer, hvor der konstateres indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, foretages en beregning af det individuelle nedskrivningsbehov.

Objektiv indikation for værdiforringelse anses f.eks. at være indtrådt:

- ved låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingsforpligtelser for afdrag og renter samt gentagne overtræk
- når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- når der er ydet lempelser i lånevilkår, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion

Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem tilgodehavendet på opgørelsestidspunktet og den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed. En eventuel efterfølgende forøgelse af den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme medfører hel eller delvis tilbageførsel af den foretagne nedskrivning. Til beregning af tilbagediskonteret værdi anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte effektive rente og for variabelt forrentede udlån den aktuelt fastsatte effektive rente.

Såfremt beregningen viser, at den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed, er mindst lig med tilgodehavendet på opgørelsestidspunktet, overføres tilgodehavendet til det respektive segment og indgår i beregningen af de gruppevise nedskrivninger.

Gruppevise nedskrivninger

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel udviklet af foreningen, Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 16 grupper. Privatkunder inddeles i 6 grupper ud fra region. Erhvervs-kunder inddeles i 10 grupper ud fra branche.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til Sparekassens forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, der udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko ultimo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag

til den gruppevis nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Hvis markedet for en eller flere obligationer eller pantebreve er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentligt anerkendt pris, fastsætter Sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, henvisning til andre tilsvarende instrumenter, analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier m.v.

Børsnoterede aktier måles til dagsværdi svarende til lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede kapitalandele tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler m.v. eller alternativt kapitalberegninger. Hovedparten af unoterede aktier er sektoraktier, der værdiansættes til kurser offentliggjort af Lokale Pengeinstitutter, der er baseret på indre værdi eller senest handlede kurs.

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

En associeret virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve betydelig men ikke bestemmende indflydelse. En tilknyttet virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve bestemmende indflydelse.

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I resultatopgørelsen indregnes Sparekassens andel af virksomhedernes resultat efter skat med fradrag af af- og nedskrivninger på koncerngoodwill.

I balancen indregnes under posterne "Kapitalandele i associerede virksomheder" og "Kapitalandele i tilknyttede virksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter Sparekassens regnskabspraksis med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab og med tillæg af resterende værdi af positiv forskelsværdi (goodwill).

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i de associerede og tilknyttede virksomheder.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse. Der foretages ikke systematisk afskrivning af goodwill.

Der foretages årligt værdiforringelsestest af goodwill, eller når der er indikation på et nedskrivningsbehov. Ved værdiforringelsestesten foretages skøn over, hvorledes de dele af virksomheden, som goodwill kan henføres til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien.

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomheds- overtagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivninger som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Der foretages værdiforringelsestest af kunderelationer, når der er indikation for værdifald.

Nedskrivninger på goodwill og kunderelationer indregnes i resultatopgørelsen og tilbageføres ikke efterfølgende.

Materielle aktiver

Grunde og bygninger

Investeringsejendomme måles til dagsværdi og værdi-reguleres over resultatopgørelsen. Målingen af dagsværdi foretages ud fra afkastmodellen.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi i overensstemmelse med bilag 9. Omvurderet værdi er dagsværdien på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og efterfølgende tab ved værdiforringelse. Omvurderinger foretages med tilstrækkelig hyppighed, således at den regnskabsmæssige værdi ikke adskiller sig væsentligt fra dagsværdien på balancetidspunktet.

Afskrivninger beregnes lineært over forventet brugstid på grundlag af omvurderet værdi. Den forventede brugstid andrager 50 år.

Værdireguleringer som følge af ændringer i omvurderet værdi indregnes for opskrivninger i anden totalindkomst og overføres til opskrivningshenlæggelser og for nedskrivninger, der ikke kan indeholdes i tidligere års opskrivninger over resultatopgørelsen.

Ejendomme med kreditinstitutvirksomhed kategoriseres som domicilejendomme, øvrige ejendomme kategoriseres som investeringsejendomme.

Ejendomme overtaget i forbindelse med afvikling af kunder klassificeres enten som aktiver i midlertidig besiddelse eller investeringsejendomme.

Øvrige materielle aktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Leasingaktiver fra operationel leasing i selskaberne Krone Kapital A/S, Krone Kapital I A/S og Krone Kapital III A/S indregnes under øvrige materielle aktiver.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klart til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

It-udstyr	3 år
Inventar og maskiner	5 år
Indretning af lejede lokaler	5-10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer samt øvrige materielle aktiver udbudt til salg.

Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter positiv dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter, indtægter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter, samt aktiver, der ikke henhører under andre aktivposter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende amortiseret kostpris.

Andre passiver omfatter negativ dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter, udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning herunder skyldige renter, samt passiver, der ikke henhører

under andre passivposter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som aktiver omfatter forudbetalte udgifter vedrørende blandt andet løn, provision, husleje og renter.

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser omfatter indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder, herunder modtagne renter og provision

Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker indregnes på transaktionsdagen og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld indregnes på transaktionsdagen og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling sker til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nettoprovenu og nominel værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når Sparekassen og koncernen, som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen, har en retslig eller faktisk forpligtelse, og

det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen. Forpligtelser vedrørende personale, herunder jubilæer mv. hensættes ud fra beregninger af personaledata over alder og anciennitet.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster. Skattetilgodehavender og -forpligtelser præsenteres modregnet i det omfang, der er legal modregningsadgang, og posterne forventes afregnet netto eller samtidigt.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem den regnskabs- og skatemæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skatemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet inden for samme juridiske skatteenhed.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Omkostninger, herunder stiftelsesprovision, som er direkte forbundet med efterstillede kapitalindskud, fradrag es i den initiale dagsværdi og amortiseres ud over restløbetiden (ledelsens bedste skøn over løbetid) ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Egenkapital

Opskrivningshenlæggelse

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af Sparekassens og koncernens domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Opskrivningen opløses, når ejendommen nedskrives eller sælges.

Reserve for nettoopskrivninger efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode omfatter nettoopskrivninger på associerede og tilknyttede virksomheder.

Garantkapital

Foreslået forrentning af garantkapital indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på repræsentantskabsmødet. Den foreslåede forrentning for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Hybrid kapital

Sparekassen har udstedt hybrid kapital med uendelig løbetid, hvor betaling af renter er frivillig, hvorfor den regnskabsmæssigt behandles som egenkapital efter reglerne i CRR. Forrentning af hybrid kapital vises som særskilt post under egenkapitalen.

Leasingaktiviteter

Leasing som leasinggiver

Tilgodehavende beløb hos leasingtagere af finansielle leasingkontrakter indregnes som udlån svarende til nettoinvesteringen i leasingkontrakter. Indtægter fra finansielle leasingkontrakter periodiseres over kontraktens løbetid, således at der afspejles et konstant periodisk afkast af investeringen.

Aktiver, der indgår i operationel leasing, indgår i balancen efter reglerne gældende for det pågældende aktiv. Leasingindtægter fra operationelle leasingkontrakter indregnes lineært over den aktuelle leasingperiode efter den effektive rentes metode.

Sparekassens afdelinger

Sparekassen Kronjylland er båret af fire grundlæggende værdier:
kundefokuseret, imødekommende, troværdig, og kompetent.